

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Izveštaj o pojedinačnim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja Raiffeisen banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembar 2016. godine, pojedinačnog bilansa uspeha, pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu, pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu i pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim pojedinačnim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled nekonsolidovanog finansijskog položaja Banke na dan 31. decembra 2016. godine, nekonsolidovanog rezultata njenog poslovanja i nekonsolidovanih tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Beograd, 29. mart 2017. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Dušan Tomić
Ovlašćeni revizor

Matični broj: 17335600
Šifra delatnosti: 6419
PIB: 100000299
TR: 908-0000002650115
Naziv: Raiffeisen banka a.d.
Sedište: Novi Beograd, Đorđa Stanojevića 16

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GODINE

21. mart 2017. godine

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata	7, 3(c)	10.192.695	11.737.236
Rashodi kamata	7, 3(c)	(491.055)	(1.253.899)
Neto prihod po osnovu kamata		9.701.640	10.483.337
Prihodi od naknada i provizija	8, 3(d)	4.868.541	4.639.999
Rashodi naknada i provizija	8, 3(d)	(1.265.941)	(1.099.520)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.602.600	3.540.479
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstva namenjenih trgovanju	3(e)	50.617	(1.977)
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3(f)	(16.487)	(363)
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3(i)	(1.558)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3(b)	1.364.387	1.288.102
Ostali poslovni prihodi	9	392.940	168.192
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10, 3(k)	(371.595)	(1.774.143)
Ukupan neto poslovni prihod		14.722.544	13.703.627
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(3.061.860)	(3.006.802)
Troškovi amortizacije	21, 22, 3(q), 3(r)	(593.196)	(711.664)
Ostali rashodi	12	(4.895.780)	(5.139.841)
Dobitak pre oporezivanja		6.171.708	4.845.320
Porez na dobitak	13, 3(j)	(760.417)	(503.368)
Dobitak nakon oporezivanja		5.411.291	4.341.952

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 21. mart 2017. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Goran Kesić
Član Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomene</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Izveštaj o ostalom rezultatu			
Dobitak perioda	29	5.411.291	4.341.952
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>			
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(54.557)	861
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)		9.923	160.979
Dobitak /(gubitak) po osnovu odloženog poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	13.3	7.959	(22.883)
Ukupan ostali rezultat perioda		(36.675)	138.957
Ukupan pozitivan rezultat perioda		5.374.616	4.480.909

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar

U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2016.	31.12.2015.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	56.508.815	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15, 3(k), 3(m)	18.145	29.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16, 3(k), 3(p)	13.666.763	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17, 3(k), 3(p)	33.826.609	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18, 3(k), 3(o)	18.116.154	28.864.439
Kredit i potraživanja od komitenata	19, 3(k), 3(o)	124.648.696	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(n)	87.075	59.703
Investicije u zajedničke poduhvate		-	113.195
Investicije u zavisna društva	20	498.565	190.898
Nematerijalna ulaganja	22, 3(q)	522.121	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	21, 3(r)	4.577.274	4.420.084
Tekuća poreska sredstva	3(j)	-	32.876
Odložena poreska sredstva	23, 3(j)	333.822	324.208
Ostala sredstva	24	1.220.688	1.199.376
Ukupno		254.024.727	234.426.451
Pasiva			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3(k)	6.807	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	114.902	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25, 3(t)	3.433.429	3.078.982
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26, 3(t)	191.661.377	174.319.264
Rezervisanja	27, 3(u), 3(x)	1.131.606	894.821
Tekuće poreske obaveze	3(j)	252.249	-
Ostale obaveze	28	1.286.242	923.936
Ukupno obaveze		197.886.612	179.321.000
Akcijski kapital	29, 3(w)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	29, 3(w)	5.411.291	4.341.952
Rezerve	29, 3(w)	23.260.666	23.297.341
Ukupno kapital	29, 3(w)	56.138.115	55.105.451
Ukupno		254.024.727	234.426.451

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	Akcijski kapital	Rezerve iz dobiti	Rezerve fer vrednosti	Dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	27.466.158	23.353.465	(195.081)	5.227.634	55.852.176
Dobitak perioda	-	-	-	4.341.952	4.341.952
Ukupan ostali rezultat					
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	861	-	861
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	160.979	-	160.979
Porez	-	-	(22.883)	-	(22.883)
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(5.227.634)	(5.227.634)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	27.466.158	23.353.465	(56.124)	4.341.952	55.105.451
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(56.124)	4.341.952	55.105.451
Dobitak perioda	-	-	-	5.411.291	5.411.291
Ukupan ostali rezultat					
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(54.557)	-	(54.557)
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	9.923	-	9.923
Porez	-	-	7.959	-	7.959
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(4.341.952)	(4.341.952)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(92.799)	5.411.291	56.138.115

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra**

<u>U hiljadama RSD</u>	2016.	2015.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	15.823.037	16.944.617
Prilivi od kamata	10.209.710	11.813.750
Prilivi od naknada	4.858.768	4.624.249
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	754.559	506.173
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	-	445
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(9.760.412)	(11.021.998)
Odlivi po osnovu kamata	(489.290)	(1.273.544)
Odlivi po osnovu naknada	(1.328.473)	(931.976)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(2.979.974)	(3.031.879)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(796.502)	(849.718)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.166.173)	(4.934.881)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	6.062.625	5.922.619
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita i ostalih obaveza	21.117.369	20.360.087
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	5.635.604	4.066.021
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	968.507
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	15.438.821	15.305.269
Povećanje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	42.944	20.290
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(6.967.167)	(52.032)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, sredstva namenjena trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(6.914.424)	-
Povećanje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(26.427)	(19.926)
Smanjene finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju	(26.316)	(32.106)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	20.212.827	26.230.674
Plaćen porez na dobit	(476.947)	(426.698)
Isplaćene dividende	(4.124.854)	(4.966.252)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	15.611.026	20.837.724

TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA

Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	21.448.336	18.622.435
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	21.435.803	18.621.982
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	12.533	453
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(32.994.642)	(20.666.557)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(31.941.615)	(20.195.812)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(194.472)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(858.555)	(470.745)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(11.546.306)	(2.044.122)

TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(264.493)	(7.006.235)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(264.493)	(7.006.235)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(264.493)	(7.006.235)

SVEGA PRILIVI GOTOVINE	58.388.742	55.927.139
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(54.588.515)	(44.139.772)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	3.800.227	11.787.367
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (Napomena 14.2)	40.467.143	28.283.566
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	436.689	396.210
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 14.2)	44.704.059	40.467.143

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
SASTAVLJENE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE**

1. Osnovni podaci o Banci

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffaisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 13 filijala i 11 ekspozitura), Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 3 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala, 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala 1.576 zaposlenih (31. decembar 2015. godine: 1.617 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izveštaja

(a) Izjava o usklađenosti

Priloženi pojedinačni finansijski izveštaji (u daljem tekstu: pojedinačni finansijski izveštaji ili finansijski izveštaji) Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu MSFI ili IFRS). Kao što je objašnjeno u napomeni 3(a), priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni na pojedinačnoj (nekonsolidovanoj) osnovi, a Banka je takođe sastavila i konsolidovane finansijske izveštaje na isti datum.

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Računovodstvene politike prikazane u nastavku, konzistentno su primenjivane u svim obračunskim periodima prikazanim u ovim finansijskim izveštajima.

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- derivatni finansijski instrumenti, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju, koji se vrednuju po fer vrednosti i
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koje se vrednuju po fer vrednosti.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera.

Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 4 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Banke.

(e) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeći objavljeni standardi i tumačenja su stupili na snagu u tekućem obračunskom periodu:

- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine;
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata - (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – primena izuzeća kod sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja - (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2012. do 2014. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2016. godine);
- Dopuna MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” – inicijativa za obelodanjivanje podataka (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti”

Finalna verzija MSFI 9 „Finansijski instrumenti” je izdata u julu 2014. godine, a standard stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Trenutni plan Banke je da sa primenom MSFI 9 počne na dan 1. januar 2018. godine.

Efekti primene MSFI 9 na finansijske izveštaje u 2018. godini nisu poznati i ne mogu još biti pouzdano utvrđeni u ovom trenutku, budući da će efekat zavisi od strukture finansijskih instrumenata u vlasništvu Banke u trenutku primene, tržišnih uslova koji će vladati u tom trenutku, kao i računovodstvenih izbora i procena u budućnosti. Primena novog standarda će zahtevati od Banke da izvrši prilagođavanje poslovnih procesa i internih kontrola u vezi sa izveštavanjem o finansijskim instrumentima, a ove izmene još nisu završene. U toku je preliminarna procena potencijalnog efekta primene MSFI 9 na bazi stanja na dan 31. decembar 2016. godine.

i) Strategija implementacije MSFI 9

Banka je definisala plan implementacije MSFI 9 i projekat je iniciran u junu 2016. godine. Projektom implementacije MSFI upravlja Komisije za upravljanje projektom/Project Steering Committee (u daljem tekstu: PSC), koju čine predstavnici sledećih poslovnih funkcija: finansije, rizici, IT i opšti poslovi. PSC razmatra ključne procene, donosi ključne odluke i prati napredak projekta, uključujući procenu da li su resursi za sprovođenje projekta dovoljni i adekvatni. Projekat je podeljen u nekoliko osnovnih podprojekata:

- Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata;
- Obračun obezvređenja za plasmane pravnim licima;
- Obračun obezvređenja za plasmane stanovništvu;
- Izmena kontnog plana i eksternih i internih izveštaja, uključujući izveštaje za rukovodstvo Banke.

Radna grupa se sastaje na dvonedeljnoj bazi i razmatra sve ključne aspekte implementacije projekta.

Banka je završila preliminarnu analizu i donete su ključne odluke u vezi sa načinom implementacije MSFI 9 za svaki od gore navedenih podprojekata. U toku je razvoj modela, softverskih aplikacija, kao i izmena procesa i kontrola.

ii) Klasifikacija – finansijska sredstva

MSFI 9 uvodi novu klasifikaciju finansijskih sredstava i novi pristup za njihove vrednovanje, koji se zasnivaju na poslovnom modelu za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristikama novčanog toka.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku, finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u daljem tekstu: FVOCI) i finansijska sredstva vrednovana po fer vrednost kroz bilans uspeha (FVTPL). Standard eliminiše postojeće kategorije finansijskih sredstava iz MRS 39: sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja.

Finansijska sredstva će se vrednovati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena i ako nisu opredeljena pri inicijalnom priznavanju kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih novčanih tokova; i
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu.

Dužnički instrumenti će se vrednovati po fer vrednosti kroz ostali rezultat ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena i ako nisu opredeljena pri inicijalnom priznavanju kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je ili naplata ugovorenih novčanih tokova ili prodaja finansijskog sredstva; i

- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici.

Prilikom inicijalnog priznavanja instrumenata kapitala, koji se ne drže radi trgovine, Banka može napraviti kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti ovih instrumenata priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Ova klasifikacija se radi na bazi donošenja odluke za svaku pojedinačnu investiciju.

Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, pri inicijalnom priznavanju, Banka može neopozivo izabrati da opredeli finansijska sredstva koja inače ispunjavaju kriterijume za vrednovanje po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao FVTPL ukoliko na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvenu neusaglašenost do koje bi inače došlo.

Finansijska sredstva se klasifikuju u jednu od navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju. Međutim, za finansijska sredstva koja su u vlasništvu Banke u trenutku inicijalne primene MSFI 9, procena biznis modela se zasniva na tada važećim okolnostima i činjenicama. Takođe, MSFI 9 dopušta novo opredeljivanje za klasifikaciju kao FVTPL ili FVOCI na datum inicijalne primene standarda i dopušta ili zahteva promenu prethodnog opredeljenja za klasifikaciju kao FVTPL ukoliko činjenice i okolnosti na datum inicijalne primene standarda na to ukazuju.

U skladu sa MSFI 9, derivati koji su sastavni deo ugovora gde je osnovni instrument finansijsko sredstvo koje je u delokrugu primene standarda se nikada ne prikazuju odvojeno. Umesto toga, hibridni finansijski instrument kao celina je predmet klasifikacije.

Procena poslovnog modela

Banka će vršiti procenu ciljeva poslovnih modela za upravljanje finansijskim sredstvima na portfolio nivou, budući da ovakva procena na najbolji način oslikava način upravljanja poslovnim aktivnostima i način izveštavanja rukovodstva. Informacije koje će se razmatrati uključuju:

- Politike i ciljeve koji su definisani za svaki od portfolija finansijskih sredstava i način njihove primene u praksi. Posebna pažnja će se posvetiti proceni da li je strategija rukovodstva usmerena na naplatu ugovorenih prihoda od kamate, održavanje određenog profila u pogledu kamatnih stopa, usklađivanje ročnosti finansijskih sredstava sa ročnošću finansijskih obaveza iz kojih se finansiraju ta finansijska sredstva ili je pak strategija rukovodstva usmerena na novčane tokove od prodaje finansijskih sredstava;
- Na koji način se prati profitabilnost portfolija i na koji način se rukovodstvo izveštava o ovim performansama;
- Rizici koji utiču na profitabilnost poslovnog modela i finansijskih sredstava kojima se upravlja putem primene određenog poslovnog modela, kao i način upravljanja ovim rizicima;
- Na koji se način nagrađuju rukovodioci (npr. da li nadoknada zavisi od fer vrednosti finansijskih sredstava kojim upravljaju ili pak od naplate ugovorenih novčanih tokova; i
- Učestalost, obim i trenutak prodaje u prethodnom periodu, razlozi za prodaju i očekivanja za prodaju u narednom periodu. Ipak, informacije o prodajnim aktivnostima neće biti posmatrane izolovano, već kao deo ukupne ocene na koji način su ostvareni postavljeni ciljeve za upravljanje finansijskim sredstvima i kako su novčana sredstva od finansijskih sredstava prikupljena.

Finansijska sredstva koja se drže radi prodaje ili kojima se upravlja i čija se profitabilnost meri na bazi promene fer vrednosti biće vrednovana kao FVTPL, budući da cilj upravljanja ovim sredstvima nije naplata ugovorenih novčanih tokova, niti je pak cilj i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja.

Procena da li se novčani tokovi odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate

Za potrebe ove procene, „glavnica“ je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva pri inicijalnom priznavanju, dok je „kamata“ definisana kao nadoknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik u vezi sa preostalim iznosom glavnice za naplatu tokom određenog perioda vremena i za druge osnovne rizike i troškove u vezi sa kreditiranjem (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitnu marginu.

Pri oceni da li se ugovoreni novčani tokovi odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Banka će razmotriti uslove definisane u ugovorima. Ova procena podrazumeva i ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji bi mogli izmeniti vreme i iznos ugovorenog novčanog toka na način da više ne zadovoljava ove uslove. Pri ovoj proceni, Banka će razmotriti sledeće:

- Potencijalne uslove koji mogu dovesti do izmene iznosa i dinamike naplate ugovorenih tokova gotovine;
- Mogućnost konverzije u drugu valutu;
- Mogućnost prevremene otplate ili produženja roka za otplatu;
- Postojanje cap-ova ili floor-ova za ugovorenu kamatnu stopu;
- Uslove koji limitiraju naplatu potraživanja Banke na novčani tok od prodaje konkretnog sredstva;
- Uslove koji modifikuju nadoknadu za vremensku vrednost novca – npr. periodičnu promenu kamatne stope.

Preliminarna procena efekata

Na bazi preliminarne ocene mogućih promena u načinu klasifikovanja i vrednovanja finansijskih sredstava na bazi finansijskih sredstava koja su u vlasništvu Banke na dan 31. decembar 2016. godine, očekivanja Banke su da neće doći do značajnih promena u pogledu načina klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava. Naime, očekivanje je da će finansijska sredstva biti vrednovana na sledeći način:

- Sredstva namenjena trgovini i derivati koji se drže za potrebe upravljanja rizicima, koja su u skladu sa MRS 39 klasifikovana i vrednovana kao FVTPL, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao FVTPL;
- Krediti i potraživanja od banaka i komitenata, koji su u skladu sa MRS 39 klasifikovani i vrednovani kao krediti i potraživanja, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao finansijska sredstva po amortizovanom trošku;
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća i koje su u skladu sa MRS 39 klasifikovane kao finansijska sredstva koja se drže do dospeća i vrednovana po amortizovanom trošku, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti vrednovana po amortizovanom trošku;
- Dužničke hartije od vrednosti, koje su u skladu sa MRS 39 klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, mogu u skladu sa MSFI 9 biti vrednovana po amortizovanom trošku ili pak kao FVOCI ili FVTPL, u zavisnosti od okolnosti;
- Instrumenti kapitala, koji su klasifikovani kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u skladu sa MRS 39, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao FVTPL.

Na dan 31. decembar 2016. godine, Banka nema sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva opredeljena kao FVTPL.

Procena klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava na dan 31. decembar 2016. godine ne mora da odražava u potpunosti uticaj primene MSFI 9 na dan 1. januar 2018. godine, imajući u vidu da MSFI 9 zahteva da se procena biznis modela vrši na bazi činjenica i okolnosti koje su na snazi na datum inicijalne primene standarda, što će u slučaju Banke biti 1. januar 2018. godine.

Pored toga, finansijska sredstva koja će biti u vlasništvu Banke na datum inicijalne primene MSFI 9 neće biti istovetna finansijskim sredstvima koja su u vlasništvu Banke na dan 31. decembar 2016. godine, a i način na koji se bude upravljalo ovim sredstvima ne mora da bude isti.

Iako je izvršen pregled standardizovanih ugovora za finansijska sredstva, treba napomenuti da gore navedena procena ne uključuje detaljan pregled ugovora koji nisu standardizovani, koji je još u toku, kao i da Banka još nije do kraja definisala politike i metode za analiziranje određenih karakteristika ugovora u vezi sa prevremenom otplatom i varijabilnim kamatnim stopama.

iii) Obezbvredjenje finansijskih sredstava

MSFI 9 zamenjuje model „nastalog gubitka“ iz MRS 39 sa modelom „očekivanih kreditnih gubitaka“ (u daljem tekstu: ECL). Novi model će zahtevati značajne procene na koji način promene u ekonomskim pokazateljima utiču na ECL, što će biti utvrđeno na bazi procena koje se baziraju na ponderisanim verovatnoćama.

Novi model za obezbvredjenje će se primenjivati za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijski sredstva koja predstavljaju dužničke hartije od vrednosti i druge dužničke instrumente;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze za nepovučene kredite.

Obezbvredjenje se neće obračunavati i priznavati za kapitalne instrumente.

U skladu sa MSFI 9, Banka će priznavati ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak ECL za ceo period trajanja finansijskog sredstva (dalje u tekstu: „lifetime ECL“), osim u sledećim slučajevima, gde će ispravka vrednosti biti jednaka 12-mesečnim ELC:

- Dužničke hartije od vrednosti za koje je procenjeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje.

Procena da li se kreditni rizik finansijskog sredstva povećao značajno u odnosu na inicijalno priznavanje biće jedna od najznačajnijih ključnih procena u implementaciji modela obezbvredjenja definisanog MSFI 9.

12-mesečni ELC je deo ECL koji rezultira iz default-a finansijskog instrumenta koji je moguć u periodu od 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Utvrđivanje ECL

Očekivani kreditni gubici su verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka i utvrđivaće se na sledeći način:

- Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezbvređena na izveštajni datum: razlika između tokova gotovine koje Banka potražuje na osnovu ugovora i tokova gotovine koje Banka očekuje da naplati;
- Finansijska sredstva koja su kreditno-obezbvređena na izveštajni datum: razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine;

- Preuzete obaveze za nepovučene kredite: sadašnja vrednost razlike između ugovorenih tokova gotovine koje Banka potražuje na osnovu ugovora ukoliko se kredit povuče i tokova gotovine koje Banka očekuje da naplati;
- Finansijske garancije: očekivano plaćanje da se namiri korisnik finansijske garancije i umanjeno za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

MSFI 9 definiše kreditno-obežvređena finansijska sredstva na sličan način kao MRS 39 obežvređena finansijska sredstva.

Definicija default-a

U skladu sa MSFI 9, Banka će smatrati da su finansijska sredstva obežvređena u sledećim slučajevima:

- Verovatnoća da dužnik neće izmiriti u potpunosti svoje obaveze prema Banci je velika, bez mogućnosti da se Banka naplati is kolaterala; ili
- Dužnik je u kašnjenju prema Banci duže od 90 dana za materijalni iznos potraživanja. Za overdraft se smatra da je dužnik u kašnjenju ukoliko prekorači odobreni limit ili ukoliko mu se odobri limit manji od tekućeg potraživanja.

Pri proceni da li je dužnik u default-u, Banka će razmatrati sledeće indikatore:

- Kvalitativne – npr. kršenje ugovornih odredbi;
- Kvantitativne – npr. kašnjenje u plaćanju i neizmirivanje drugih obaveza prema Banci od strane istog dužnika; i
- Na bazi interno obezbeđenih podataka i podataka iz eksternih izvora

Inputi za procenu da li je određeno finansijsko sredstvo u default-u i njihov značaj mogu da se menjaju tokom vremena u skladu sa izmenom okolnosti.

Značajno povećanje kreditnog rizika

U skladu sa MSFI 9, pri proceni da li se rizik default-a finansijskog instrumenta povećao značajno u odnosu na kreditni rizik pri inicijalnom priznavanju, Banka će razmatrati relevantne informacije i analize, kvantitativne i kvalitativne, koje su dostupne uz razumne troškove i angažovanje, a koje se baziraju na prethodnom iskustvu Banke i ekspertskoj proceni kreditne sposobnosti, ali i na korišćenju informacija koje se odnose na budući period.

Banka je u procesu definisanja detaljne metodologije za procenu povećanog kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9.

Banka očekuje da će analiza da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na kreditni rizik kod inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva uključivati i poređenje:

- Verovatnoću default-a (PD) za preostali period na datum izveštavanja sa
- Verovatnoćom default-a za preostali period za taj datum koji je bio procenjen na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Kreditni rejtinzi

Banka će svakoj izloženosti dodeliti kreditni rejting na bazi različitih podataka za koje je ocenjeno da imaju predvidljiv uticaj na rizik od default-a, kao i na bazi ekspertske procene i Banka očekuje da će se ovi rejtinzi koristiti za identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9. Kreditni rejtinzi su definisani na bazi kvantitativnih i kvalitativnih faktora koji su relevantni za rizik default-a. Ovi faktori mogu varirati tokom vremena u zavisnosti od tipa dužnika i tipa finansijskog instrumenta.

Svakoj izloženosti će biti dodeljen odgovarajući kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju na bazi raspoloživih informacija o dužniku. Izloženosti će biti predmet kontinuiranog praćenja, na bazi kojeg može doći do promene kreditnog rejtinga za određenu izloženost.

Obračun vremenske strukture PD

- Pravna lica

Kreditni rejting kao sveobuhvatni pokazatelj kreditne sposobnosti dužnika definisan je kroz rejting skalu na način da svaka rejting kategorija ima pridruženu verovatnoću ulaska dužnika u default koja se odnosi na vremenski period od jedne godine. Dodelom kreditnog rejtinga dužnici se grupišu u homogene grupe rizika i nadalje se prati kako se kreditna sposobnost i verovatnoće ulaska u default menjaju tokom vremena za svaku rejting kategoriju. Promene verovatnoća kroz vreme su različite za različite rejting grupe i mogu se opisati kao verovatnoće koje su stabilne kroz vreme, verovatnoće koje opadaju ili verovatnoće koje se povećavaju sa vremenom.

„Najbolje rejting kategorije“ mogu ostati nepromenjene kroz vreme ili se mogu pogoršati, ali se vrlo retko mogu poboljšati, što u proseku rezultira u rastu verovatnoća ulaska u default. Sa druge strane „loše rejting kategorije“ mogu da postanu default, ostanu u lošoj rejting kategoriji ili da se poboljšaju, što u proseku rezultira padom verovatnoća ulaska u default sa vremenom za one rejting kategorije koje nisu postale default. Ostaje i treća grupa rejting kategorija koja se vrlo malo menja kroz vreme, pa tako i verovatnoće ulaska u default ostaju skoro nepromenjene.

Za potrebe definisanja kretanja verovatnoća defaulta kroz vreme, kreiraju se višegodišnje matrice migracije. Na bazi ovih matrica, moguće je izvesti kumulativnu verovatnoću defaulta za pojedinačnog dužnika u bilo kom trenutku u budućnosti, pod pretpostavkom da dužnik u međuvremenu nije defaultirao. To je verovatnoća suprotna verovatnoći „preživljavanja“ tj. verovatnoći da se default ne desi pre nekog momenta u vremenu t koja se dobija multiplikacijom verovatnoća preživljavanja za pojedine godine tokom celokupnog perioda.

- Fizička lica

PD modeliranje u skladu sa MSFI 9 podrazumeva građenje vremenske strukture PD-a počevši od obračunskog perioda pa narednih 12 meseci za „Stage 1“ (12 meseci PD) ili do kraja otplate potraživanja za „Stage 2“. Pristup koji se koristi za vremenski obračun PD-a je „survival analysis“ koja podrazumeva da se predvidi očekivano vreme trajanja do nekog događaja. Za slučaj modeliranja PD-a pristup koji se koristi za identifikovanje mogućih događaja je „competing risk“. Ovaj pristup podrazumeva dva moguća slučaja:

- Klijent odlazi u default (kreira se kumulativna verovatnoća defaulta za pojedinačno potraživanje);
- Vršiti prevremenu otplatu kredita (kreira se kumulativna verovatnoća prevremene otplate za pojedinačno potraživanje).

Situacija koja ne podrazumeva ni jedno od ova dva slučaja se naziva „preživljavanje“.

Makroekonomski indikatori u vidu GDP, nezaposlenosti, cene nekretnina, potrošačkog indeksa su uključeni u modeliranje PD-a.

PD se modelira za svaki homogeni segment u konkretnom slučaju proizvod za koji postoje uslovi da se napravi model u vidu dovoljnog broja podataka i istorije. Za segmente koji su mali i nemaju napravljene modele koristiće se aproksimativni PD.

Procena da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika

Procena da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika određuje se na bazi provere kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.

Promena kreditnog kvaliteta posmatra se na nivou finansijskog instrumenta.

Jedan od ključnih kvantitativnih pokazatelja je veličina promene rejting kategorije poredeći rejting koji je bio važeći u momentu nastanka finansijskog elementa i trenutnog rejtinga dužnika. Pogoršanje rejtinga koje je veće od unapred definisanog očekivanog pogoršanja ukazuje na značajno povećanje kreditnog rizika. Očekivano pogoršanje je različito za različite rejting kategorije, i kalkuliše se na osnovu verovatnoća preživljavanja.

Kvalitativni pokazatelji koji se koriste u proceni značajnog povećanja kreditnog rizika su trenutni Risk status dužnika, urednost u izmirenju obaveza (osim ako prethodno nije osporeno), „forborne status“ i sveobuhvatna analiza dužnika.

Inputi za obračun ELC

- Pravna lica

Za finansijske instrumente kod kojih nije utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika, 12-mesečni očekivani kreditni gubitak („ECL“) se izračunava kao:

$$ECL = T * pd(PD, z_{GDP}) * LGD * EAD$$

EAD – izloženost („exposure at default“), korigovana faktorima konverzije za vanbilans

T – vreme do krajnjeg dospeća, u godinama (max 1)

LGD - gubitak u slučaju default-a („loss given default“)

pd(PD, z_{GDP}) – 12-mesečna verovatnoća ulaska u default, korigovana makroekonomskim faktorima

Za finansijske instrumente kod kojih je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika, LEL („lifetime expected loss“) se utvrđuje kao:

$$LEL = \sum_{t=1}^n \frac{ECL(t)}{(1 + EIR)^t}$$

Gde je:

EIR– originalna efektivna kamatna stopa (ili tekuća efektivna stopa)

ECL(t) – očekivani kreditni gubitak za period t

Očekivani kreditni gubitak se računa kao:

$$ECL(t) = PD(t) \cdot LGD(t) \cdot EAD(t)$$

EAD – izloženost („exposure at default), korigovana faktorima konverzije za vanbilans

LGD - gubitak u slučaju default-a („loss given default“)

PD(t): dugoročna prosečna 12-mesečna verovatnoća ulaska u default za godinu t, uslovno prema „preživljavanju“ do godine t-1.

- Fizička lica

Glavni inputi u obračunu ECL su (uključujući makroekonomske komponente):

- PD: PD se procenjuje na osnovu lokalnih statističkih rating modela.
- LGD: LGD podrazumeva verovatnoću gubitka u slučaju da partija ode u default. U odnosu na regulatorni LGD za potrebe MSFI9 koristi se LGD koji je oslobođen margina konzervativizma i indirektnih troškova.
- EAD: izloženost („exposure at default), korigovana faktorima konverzije za vanbilans.

Korak 1: Kalkulacija ECL za svaki mesec se računa prema sledećoj formuli:

$$ECL_t(SC_i) = PD_{t-1,t}(SC_i) \cdot LGD_t(SC_i) \cdot EAD_t(SC_i)$$

Gde su:

- $PD_{t-1,t}(SC_i)$ verovatnoca defaulta u periodu t sa ukljucenim makroekonomskim scenariom,
- $LGD_t(SC_i)$ gubitak na potraživanju u slučaju defaulta u periodu t sa uključenim makroekonomskim scenariom
- $EAD_t(SC_i)$ izloženost („exposure at default), korigovana faktorima konverzije za vanbilans sa uključenim makroekonomskim scenariom.

Korak 2: Diskontovanje ECL za svaki period t i svaki scenario:

$$\text{Discounted } ECL_t(SC_i) = \frac{ECL_t(SC_i)}{(1 + EIR)^{t/12}}$$

EIR podrazumeva efektivnu kamatnu stopu.

Korak 3: Računanje diskontovanog ECL (12-month of Lifetime) za svaki scenario

$$ECL(SC_i) = \sum_{t=1}^m \text{Discounted } ECL_t(SC_i)$$

Gde je m

Stage 1 -

Stage 2 -

$m = \min(12; \text{ostatak perioda otplate})$

$m = \text{ostatak perioda otplate}$

Korak 4: Računanje finalnog ECL (12-month of Lifetime) kao ponderisani ECL za svaki scenario

$$ECL = \sum_{i=1}^k P(SC_i) \cdot ECL(SC_i)$$

Gde je k ukupan broj korišćenih scenarija a $P(SC_i)$ verovatnoća ostvarenja predviđenog makroekonomskog scenarija.

Treba napomenuti da je 12 months ECL deo lifetime ECL koji reprezentuju životni vek novčanih sredstava koji će rezultirati ako se default dogodi u narednih 12 meseci u odnosu na obračunski period (ili u kraćem periodu ako je potraživanje sa rokom kraćim od 12 meseci), ponderisano verovatnoćom da se default dogodi.

Forwarded-looking informacije (makroekonomski pokazatelji)

Makroekonomsko prilagođavanje se primenjuje u svim rejting modelima. Forwarded-looking informacije će biti uključivane kako u procenjivanje značajnog povećanja kreditnog rizika tako i u merenje ECL. Makroekonomski indikatori će biti primenjeni na risk parametre tokom modeliranja koristeći nekoliko scenarija (pored osnovnog, definiše se i nekoliko dodatnih scenarija koji uključuju mogućnost da se pojedinačni indikatori realizuju sa višim ili nižim vrednostima u odnosu na osnovni scenario).

iv) Klasifikacija - finansijske obaveze

U pogledu klasifikacije finansijskih obaveza, MSFI 9 u velikoj meri zadržava postojeće zahteve MRS 39.

Međutim, u skladu sa MRS 39 sve promene fer vrednosti finansijskih instrumenata koji su opredeljeni po FVTPL se priznaju u bilansu uspeha, dok će u skladu sa MSFI 9 promene u fer vrednosti biti priznate na sledeći način:

- Promena u fer vrednosti koja je posledica promene kreditnog rizika odnosno obaveze će biti prikazana u ostalom rezultatu; i
- Preostali iznos promene fer vrednosti obaveze će biti prikazan u bilansu uspeha.

Banka ne očekuje značajne efekte po ovom osnovu nakon inicijalne primene MSFI 9.

v) Hedžing

Pri inicijalnoj primeni MSFI 9, Banka može odabrati kao svoju računovodstvenu politiku da nastavi da primenjuje zahteve definisane MRS 39 u vezi sa računovodstvenim tretmanom hedžinga umesto zahteva definisanih u poglavlju 6 MSFI 9. U skladu sa trenutnim planom Banke, očekivanje je da će Banka nastaviti da primenjuje MRS 39. Ipak, Banka će obezbediti sva potrebna obelodanjivanja u vezi sa hedžingom, koja su definisana IFRS 9, budući da izbor računovodstvene politike ne oslobađa Banku u pogledu zahteva obelodanjivanja.

vi) Obelodanjivanje

MSFI 9 zahteva uvećano obelodanjivanje, pogotovo u pogledu hedžinga, kreditnog rizika i ECL. Preliminarna procena Banke uključuje analizu ovih dodatnih zahteva u pogledu obezbeđivanja dodatnih podataka i izmene postojećih procesa i Banka planira da izvrši izmene u procesima i sistemima u cilju usaglašavanja sa novim zahtevima vezanim za obelodanjivanje definisanim u skladu sa MSFI 9.

vii) Vremenski okvir za primenu MSFI 9

Banka očekuje da će biti u poziciji da obelodani kvantitativne informacije o vezi sa efektima primene MSFI 9 na finansijsku poziciju i bilans uspeha prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Ostali objavljeni standardi, koji još nisu stupili na snagu su prikazani u nastavku:

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” (inicijativa za obelodanjivanje podataka) – izmena zahteva obelodanjivanje koje omogućuje korisnicima finansijskih izveštaja da ocene promene u obavezama koje proističu iz aktivnosti finansiranja i to kako promene novčanih tokova, tako i promene koje nemaju veze sa promenom novčanih tokova. Izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U cilju usaglašavanja sa navedenim zahtevom, Banka će obelodaniti usaglašavanje između početnog i krajnjeg stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” – Izmenama standarda je pojašnjen računovodstveni tretman za obračun odloženog poreskog sredstva za nerealizovane gubitke po osnovu dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti. Izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Banka procenjuje potencijalni impakt izmene standarda na finansijske izveštaje. Za sada, Banka ne očekuje značajne efekte po ovom osnovu;
- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 12 „Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete”) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine;
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MSFI 2 „Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanje akcijama”, koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- Izmene MRS 40 „Investicije nekretnine”, kojim se detaljnije uređuje transfer investicionih nekretnina i koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i avansna plaćanja” pojašnjava računovodstveni tretman za transakcije koje uključuju avansnu naplatu ili avansna plaćanja u stranoj valuti. Interpretacija se odnosi na transakcije u stranoj valuti kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu avansne naplate ili avansnog plaćanja pre priznavanja odnosnog sredstva, troška ili prihoda. Interpretacija se ne primenjuje kada entitet vrednuje odnosna sredstva, trošak ili prihod pri inicijalnom priznavanju po fer vrednosti ili po fer vrednosti primljene ili date nadoknade na datum koji je različit od datuma inicijalnog priznavanja nemonetarnog sredstva ili nemonetarne obaveze. Takođe, Interpretacija se ne primenjuje na porez na dobit, ugovore o osiguranju ili ugovore o reosiguranju. Ova interpretacija stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” – Izmene standarda predviđaju dve opcije za entitete koji izdaju ugovore o osiguranju koji su u delokrugu MSFI 4:
 - opcija koja dozvoljava entitetu da reklasifikuje, iz bilansa uspeha u ukupan ostali rezultat, deo prihoda ili rashoda koji proizilaze iz odnosnog finansijskog sredstva (tzv. "overlay" pristup);
 - opciju privremenog izuzeća od primene MSFI 9 za entitete čija je dominantna aktivnost izdavanje ugovora o osiguranju u skladu sa MSFI 4 (tzv. "odložen pristup").

Primena oba pristupa je opciona i entitet može odabrati da prestane sa njihovom primeno pre primene novog standarda za računovodstveno evidentiranje ugovore o osiguranju.

Entitet bi primenio “overlay” pristup retrospektivno na kvalifikovana finansijska sredstva u trenutku prve primene MSFI 9. Entitet bi primenio “odloženi pristup” za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Odloženi pristup može biti korišćen samo tri godine nakon 1. januara 2018. godine;

- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 1 „Prva primena MSFI“ i izmene MRS 28 „Ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- MSFI 16 “Lizing” – Osnovni princip MSFI 16 je da svi lizing ugovori treba da budu prikazani u bilansu stanja, iako postoje izuzeća za ugovore o lizingu male vrednosti i za ugovore gde je period lizinga 12 meseci ili kraći. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva, koje predstavlja njegovo pravo da koristi predmeta lizing, kao i obavezu po osnovu lizinga, odnosno obavezu da izvršava plaćanja po osnovu lizing naknada. MSFI 16 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine. Ranija primena je dozvoljena za entitete koji primenjuju MSFI 15 na datum ili pre inicijalne primene MSFI 16.

U toku je proces procene uticaja gore navedenih izmena od strane rukovodstva Banke.

(g) Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31. oktobar 2016. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 399.659 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 1.023 hiljada.

3. Pregled osnovnih računovodstvenih politika

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja računovodstvenih izveštaja za 2016. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih zavisnih pravnih lica:

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd, koje je 100% u vlasništvu Banke;
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d. Beograd, koje je 100% u vlasništvu Banke i
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd, u čijem kapitalu je Banka učestvovala sa 50% do 31. oktobra 2016. godine. Kupovinom preostalih 50% udela od Raiffeisen-Leasing International G. m.b.H iz Beča, Banka postaje jedini vlasnik Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Banke kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Banke u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Banke, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
CHF	114,8473	112,5230
USD	117,1353	111,2468
EUR	123,4723	121,6261

(c) Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda ne neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa se utvrđuje kod inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva ili obaveze i ne menja se naknadno.

U obračun efektivne kamatne stope uključuju se sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope, transakcioni troškovi i sve druge premije ili diskonti. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju, emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Inkrementalni trošak predstavlja onaj trošak koji ne bi nastao da Banka nije stekla, emitovala ili otuđila finansijski instrument.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata prikazani u bilansu uspeha predstavljaju kamatu na finansijska sredstva i finansijske obaveze, koja se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi dividendu. Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Operativni i finansijski lizing

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Banku. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Banku. Banka ne daje sredstva u finansijski ili operativni lizing, odnosno javlja se isključivo kao korisnik finansijskog ili operativnog lizinga.

(i) Obaveze po osnovu lizinga

Sva plaćanja po osnovu operativnog lizinga evidentiraju se kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga.

Minimalna plaćanja po osnovu lizinga se dele između troška kamata i smanjenja neizmerene obaveze. Trošak kamate po osnovu finansijskog lizinga se alocira na period trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza.

(ii) Sredstva uzeta na lizing

Sredstva koje Banka koristi po osnovu lizinga kod koga su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Banku su iskazana u bilansu stanja Banke. Sredstva uzeta na finansijski lizing se inicijalno vrednuju po vrednosti koja je jednaka fer vrednosti sredstava-predmeta lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, ukoliko je ova vrednost niža. Naknadno vrednovanje sredstava uzetih na finansijski lizing se vrši po računovodstvenoj politici koja se primenjuje za konkretno sredstvo.

Sredstva koja Banka koristi po osnovu operativnog lizinga se klasifikuju kao operativni lizing i ne iskazuju se u bilansu stanja Banke.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2016. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2015.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Banka je izvršila usklađivanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Banka ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2016. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2015. godine: 15%) . Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

Finansijska sredstva

Banka klasifikuje finansijska sredstva u momentu inicijalnog priznavanja u jednu od sledećih kategorija:

- Krediti i potraživanja
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja se dalje dele na:
 - namenjena trgovanju
 - koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Videti napomene 3 (m), (n), (o) i (p).

Finansijske obaveze

Banka klasifikuje finansijske obaveze, izuzev garancija i preuzetih obaveza, kao finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Videti napomene 3 (m), (n) (t) i (v).

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada je ugovoreno pravo na prilive gotovine po osnovu tog finansijskog sredstva isteklo, ili kada Banka prenese finansijsko sredstvo na drugo lice u transakciji u kojoj su u značajnoj meri sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom preneti ili u kojim Banka niti prenosi niti zadržava u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Banke, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Kod prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji prestaje da se priznaje) i zbira (i) dobijene naknade (uključujući i svako novo dobijeno sredstvo umanjeno za novu preuzetu obavezu) i (ii) svakog akumuliranog dobitka ili gubitka, koji je priznat u ukupnom ostalom rezultatu, priznaje se u bilansu uspeha.

Banka ulazi u transakcije kod kojim prenosi finansijsko sredstvo priznato u bilansu stanja, ali zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom ili delom sredstva. Ukoliko Banka zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom, Banka ne prestaje sa priznavanjem prenetog sredstva.

Kod transakcija u kojim Banka niti zadržava niti prenosi sve, ili u značajnoj meri sve koristi ili rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja sa priznavanjem sredstva u meri u kojoj je Banka kontinuirano angažovana u kontroli nad sredstvom. Step en kontinuiranog angažovanja u prenetom sredstvu se određuje na bazi stepena izloženosti Banke promenama vrednosti prenetog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugo lice.

(iv) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Banka ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(v) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanj za otplatu glavnice i uveća, odnosno umanj za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanj za obezvređenje.

(vi) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Banka koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sproveda između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

(vii) Obezvređenje

Finansijska sredstva Banke, izuzev finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, se procenjuju na dan bilansa kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni dokazi obezvređenja. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava se smatraju obezvređenim kada postojanje objektivnih dokaza ukazuje da je nakon inicijalnog priznavanja sredstva nastao događaj koji ukazuje da je došlo do umanjavanja vrednosti sredstva („nastanak gubitka“) i taj nastanak gubitka ima uticaja na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti.

Objektivan dokaz da je finansijsko sredstvo (uključujući učešća u kapitalu) obezvređeno uključuje:

- značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta,
- kršenje ugovora, kao što je neispunjenje obaveza ili kašnjenje u plaćanju kamate ili glavnice,
- restrukturiranje obaveza od strane Banke po uslovima koje Banka inače ne bi ponudila dužniku,
- indikatori koji ukazuju da će dužnik ili emitent bankrotirati,
- nestanak aktivnog tržišta za određeno finansijsko sredstvo ili
- drugi raspoloživi podaci koji se odnose na grupu finansijskih sredstava, kao na primer negativna promena u platežnoj sposobnosti dužnika ili emitenata u određenoj grupi, ili ekonomski uslovi koji su u korelaciji sa kašnjenjem u izmirenju obaveza u određenoj grupi dužnika ili emitenata.

Dodatno, za učešća u kapitalu, značajan ili kontinuiran pad u fer vrednosti ispod inicijalnog uloga predstavlja objektivni dokaz obezvređenja.

Rukovodstvo Banke razmatra postojanje objektivnih dokaza obezvređenja za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća se procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Za sve pojedinačno značajne kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća za koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja na bazi procene na pojedinačnoj osnovi, vrši se procena na grupnoj osnovi u cilju identifikacije obezvređenja koje je nastalo ali još ne može biti identifikovano. Obezvređenje za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća koja nisu pojedinačno značajna se procenjuje na grupnoj osnovi grupisanjem kredita i potraživanja i finansijskih sredstava koja se drže do dospeća na bazi jedne ili većeg broja karakteristika koji ukazuju na sličan rizični profil sredstava. Prihvatljivi su različiti metodi u grupisanju plasmana u cilju procene gubitaka i izračunavanja istorijskih i očekivanih stopa gubitka, kao na primer na bazi: (a) tipa plasmana (npr. stambeni kredit, kreditna kartica); (b) procenjene verovatnoće ulaska u default; (c) kreditnog rejtinga dužnika; (d) geografske lokacije; (e) kvaliteta obezbeđenja; (f) tipa dužnika; (g) broja dana kašnjenja; (h) ročnosti plasmana itd.

Banka za portfolio fizičkih lica i mikro preduzeća koristi dve metodologije:

- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi internog rejtinga koristi za izloženosti po gotovinskim kreditima, stambenim kreditima i Visa revolving kreditnim karticama - Metodologija bazirana na internom rejtingu ili "Internal rating based" metodologija i ona predstavlja napredniju metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga. Prednosti ove metodologije u odnosu na dosadašnju su precizniji obračun rezervisanja kao posledica korišćenja više parametara/alata (PD, LGD, BEEL, rating), a ne samo broja dana kašnjenja, kao i preciznija procena kreditnog rizika na nivou partije. Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u status neizmirivanja obaveza (kašnjenje 90+ dana);
- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi korpa kašnjenja tj. tranzicionih matrica, koja se koristi za preostala portfolija. Pri proceni obezvređenja na grupnoj osnovi, Banka koristi model tranzicione matrice koji opisuje verovatnoću prelaska potraživanja iz jednog stanja docnje u drugo u posmatranom vremenskom periodu. Ovaj pristup posmatra kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za rezervisanja na nivou portfolija (PLLP). Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u korpu 180+ (kašnjenje 180+ dana).

Za non-retail portfolio koriste se istorijske stope default-a i istorijski podaci o stopi naplate potraživanja u default-u. Za izračunavanje istorijskih stopa default-a formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Ukoliko Banka ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi istorijske stope default-a (ili je broj clijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti), Banka koristi istorijske stope definisane od strane Raiffeisen Bank International (dalje u tekstu: RBI) grupe, pri čemu su podaci podvrgnuti stalnom testiranju, sve dok se ne prikupe odgovarajući podaci u Banci.

Obezvredjenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu se za diskont koristi efektivna kamatna stopa utvrđena kod inicijalnog priznavanja sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se prikazuju kao ispravka vrednosti. Ako se u kasnijim periodima utvrdi da je došlo do smanjenja vrednosti obezvređenja, umanjene obezvređenja se vrši u korist prihoda u bilansu uspeha.

U slučaju modifikacije ili izmene inicijalnih uslova pod kojim je finansijsko sredstvo plasirano ili u slučajevima kada je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno novim usled finansijskih teškoća dužnika, vrši se procena da li je potrebno prestati sa priznavanjem finansijskog sredstva. Ukoliko su tokovi gotovine po osnovu novog finansijskog sredstva značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava na tokove gotovine od postojećeg finansijskog sredstva istekla i prestaje se sa njegovim priznavanjem, a priznaje se novo finansijsko sredstvo po fer vrednosti. Obezvredjenje pre restrukturiranja se procenjuje na sledeći način:

- ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivani tokove gotovine od modifikovanog finansijskog sredstva uključuju u vrednovanje postojećeg finansijskog sredstva na bazi očekivanog iznosa i dinamike plaćanja, a diskontovanje se vrši uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope za postojeće finansijsko sredstvo;
- ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao konačni iznos novčanih priliva od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku isknjižavanja. Ovaj iznos se diskontuje od očekivanog trenutka isknjižavanja do izveštajnog datuma, uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Obezvredjenje se priznaje u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se evidentira kao ispravka vrednosti kredita i potraživanja ili finansijskih instrumenata koja se drže do dospeća. Ukoliko nakon priznavanja obezvređenja nastupe okolnosti koje dovedu do smanjenja iznosa obezvređenja, ovo umanjene obezvređenja se evidentira kao ukidanje kroz bilans uspeha.

Obezvredjenje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaje reklasifikacijom akumuliranih gubitaka koji su bili priznati u ukupnom ostalom rezultatu u bilans uspeha. Akumulirani gubitak koji se reklasifikuje iz ukupnog ostalog rezultata u bilans uspeha predstavlja razliku između nabavne vrednosti, umanjene za otplatu i amortizaciju kamate, i trenutne fer vrednosti, umanjene za obezvređenje koje je u prethodnom periodu priznato u bilansu uspeha.

Ako se u narednom periodu fer vrednost dužničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju poveća i ako se to povećanje može dovesti u vezi sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak po osnovu obezvređenja priznat u bilansu uspeha, gubitak od obezvređenja se ukida, pri čemu se umanjene obezvređenja vrši u korist prihoda bilansu uspeha. Kada se radi o vlasničkim hartijama od vrednosti koje su klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, svako povećanje fer vrednosti ovakvih instrumenata koji su obezvređeni u prethodnom periodu se priznaje kroz ostali ukupan rezultat.

(I) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovanja. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovanju se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovanju se nakon početnog priznavanja ne reklasifikuju iz ove pozicije, osim nederivatnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja mogu biti reklasifikovana iz kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha tj. kategorije namenjene trgovanju ukoliko više nisu namenjena prvenstveno radi prodaje u kratkom roku, pod uslovom da su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ukoliko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ukoliko Banka ima nameru ili sposobnost da drži to finansijsko sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća;
- ukoliko sredstvo ne zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u izuzetnim okolnostima.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Banka inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavki hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Banka vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Banka vrši procenu očekivane transakcija, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžng novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Banka prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanovljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznatu utvrđenju obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Banka je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Banka vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Banka vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Banka nema nameru da proda odmah ili u kratkom periodu. Kredit i potraživanja nastaju kada Banka plasira novac direktno dužnicima bez namere da proda takvo potraživanje. Kredit i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja od bank i drugih finansijskih institucija i kredite i potraživanja od komitenata.

Kredit i potraživanja se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja vrši se po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Pri obračunu amortizovane vrednosti u obzir se uzimaju sve plaćanja i primanja između ugovornih strana, transakcioni troškovi, kao i premije i diskonti.

Kredit i odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunati su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kredit i potraživanja su prikazani u visini odobrenog plasmana umanjenog za iznos otplaćene glavnice kao i za iznos potencijalnih gubitaka koji je zasnovan na proceni identifikovanih rizika po pojedinačnim plasmanima Banke u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti koja se uvećava za transakcione troškove za sva sredstva izuzev finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Naknadno vrednovanje investicionih hartija od vrednosti zavisi od kategorije u koju su klasifikovane: finansijska sredstva koja se drže do dospeća, finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

(i) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koje Banka ima nameru i mogućnost da drži do roka dospeća i koja nisu klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća inicijalno se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti, odnosno sadašnjoj vrednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

U slučaju da Banka odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. U ovim slučajevima Banka ne bi mogla da klasifikuje finansijska sredstva u kategoriju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća u tekućoj i naredne dve izveštajne godine. Ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi, prodaja ili reklasifikacija ne bi uzrokovala reklasifikaciju celog portfolija klasifikovanih u ovu kategoriju:

- prodaja ili reklasifikacija je veoma blizu roku dospeća sredstva, tako da promene u tržišnim stopama nemaju značajan uticaj na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija nakon što je Banka naplatila najveći deo inicijalne glavnice po osnovu odnosnog sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija koje su rezultat izolovanog, jednokratnog događaja van kontrole Banke, koji se nije mogao razumno predvideti.

(ii) Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju (“designated”) po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka inicijalno priznaje određena ulaganja u investicione hartije od vrednosti po fer vrednosti, uz priznavanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha, kao što je opisano u Napomeni 3 (k) (vi).

(iii) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sadrže dužničke i vlasničke hartije od vrednosti. Vlasničke hartije od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za eventualno obezvređenje. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti nakon inicijalnog priznavanja.

Prihodi od kamate se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Prihod od dividende se priznaje u bilansu uspeha kada Banka stekne pravo na dividendu. Dobici i gubici od promene vrednosti kursa za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se priznaju u bilansu uspeha. Obezvredenje po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene u fer vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu sve do otuđenja tih hartija od vrednosti, kada se kumulirani dobiti i gubici prethodno evidentirani u okviru ostalog ukupnog rezultata reklasifikuju u bilans uspeha, kao reklasifikaciona korekcija.

Nederivatna finansijska sredstva mogu biti reklasifikovana iz kategorije finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja ukoliko bi zadovoljavala definiciju kredita i potraživanja i ukoliko Banka ima sposobnost i nameru da drži to sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća.

(q) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredjenja. Nematerijalna ulaganja Banke obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju.

Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Tokom 2016. godine upotrební vek za sva nematerijalna ulaganja je pet godina, a amortizacija je obračunavana po stopi od 20% (31. decembar 2015.: 20%).

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijalnog ulaganja i po potrebi, vrši se korekcija.

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredjenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Banke obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrebni vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	Upotrebni vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	25 - 50	2 – 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 – 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 – 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava naknađuje se na teret ostalih rashoda.

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvene vrednosti (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknativa vrednost takvog sredstva.

Nadoknativa vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebne vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Banka očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknative vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknative vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Banku.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova definisanih za određeni finansijski instrument.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Banka, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije

Finansijska garancija je ugovor koji od Banke zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelu u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta.

Finansijske garancije se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom perioda na koji glasi garancija. Naknadno vrednovanje finansijskih garancije se vrši po višoj vrednosti između amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih plaćanja po osnovu finansijske garancije, ukoliko je takvo plaćanje postalo verovatno. Finansijske garancije su prikazane u okviru vanbilansnih stavki.

(w) Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uloženih sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

(x) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Banka daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

Kratkoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2016. godine, kratkoročne beneficije zaposlenih Banke obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaja i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Banka nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2016. godine, ostale dugoročne beneficije zaposlenih banke obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u visini sadašnje vrednosti obaveza po osnovu definisanih primanja na datum bilansa stanja.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostruke zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostruke prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

Banka koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne pretpostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

- za zarade indeksirane u evrima: 2% povećanje zarada i diskontna stopa od 2%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;
- za zarade u dinarima: 2% povećanje zarade i povećanje po osnovu stope inflacije i to u 2017. godini - 4%, u 2018. godini – 4,5% i u periodu nakon toga - 4% kao i korišćenje diskontne stope od 7,83%, utvrđena kao 12-mesečni prosek vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 10 godina uvećan za trošak likvidnosti za najduži raspoloživi period (kamatna stopa će se menjati svakog meseca).

Beneficije zaposlenih po prestanku zaposlenja obuhvataju planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja. Banka nema planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2016. godine. Takođe, budući da ne postoji plan za okončanje zaposlenja pre uobičajenog datuma penzionisanja, ne postoje obaveze za otpremnine po osnovu prestanka radnog odnosa.

4. Računovodstvene procene i pretpostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi pretpostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i pretpostavke se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Rukovodstvo vrši procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

(i) Ispravka vrednosti

Banka vrši pregled potraživanja i drugih plasmana u cilju procene ispravke vrednosti i rezervisanja na mesečnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređenja potraživanja i drugih plasmana treba priznati u bilansu uspeha, Banka procenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje merljivog smanjenja procenjenih budućih tokova gotovine na grupnom nivou, pre nego što je takve gubitke moguće identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno plasmana. Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu potraživanja i plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišni i ekonomski uslovi na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i slično. Procene rukovodstva o obezvređenju potraživanja i drugih plasmana putem procene budućih tokova gotovine se baziraju na stvarnim gubicima iz prošlosti, koji su realizovani na finansijskim sredstvima sa sličnim rizikom i sličnim uzrocima obezvređenja. Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provere u cilju svođenja na minimum razlike između procenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

(ii) Fer vrednost

Utvrdjivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, pretpostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Banka primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

5. Upravljanje finansijskim rizicima

(a) Uvod

Banka je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci;
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Banke;
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);

- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Banke;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor ima kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Banke. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Banke za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Banka suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Banka procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i;

- rizik izmirenja/ispоруke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

Banka primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 je rezervisan samo za klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Banka koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Banka koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni rejting							
Kreditni kvalitet	Korporativni klijenti i Finansijske institucije	SMB	Projektno finansiranje	Osiguravajuće kuće	Država	Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti i visa revolving kartice) ¹	
Visok nivo kvaliteta	1C – 4C	4B – 5B	6.1-6.2	0.5-2.5	A1-B2	0.5-2.5	
Srednji nivo kvaliteta	5A – 7C	6A – 7C	6.3	3.0-3.5	B3-B4	3.0-3.5	
Nizak nivo kvaliteta	8A – 9C	8A – 9B	6.4	4.0-4.5	B5	4.0-4.5	
Default	10	10	6.5	5.0	D	5.0	

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identifikuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Banka strukturira nivo kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Uspostavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljeno. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Banke da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Banke radi naplate potraživanja od dužnika Banke u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Banka izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Banka kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

¹ Podela kod sektora stanovništva za koje se ne primenjuje rejting model kao i za mikro preduzeća je pripremljena u skladu sa urednošću u izmirenju obaveza.

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti prikazani su u nastavku:

U hiljadama RSD

Pozicija bilansa stanja	31.12.2016.					31.12.2015.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost			Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.739	5	6.734	56.502.081	56.508.815	97	-	97	52.143.854	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	18.145	18.145	-	-	-	29.334	29.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	13.666.763	-	13.666.763	6.146.661	-	6.146.661	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	32.172.022	-	32.172.022	1.654.587	33.826.609	22.547.625	-	22.547.625	728.135	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.135.240	19.365	18.115.875	279	18.116.154	28.866.910	2.621	28.864.289	150	28.864.439
Kredit i potraživanja od komitenata	137.318.877	12.673.303	124.645.574	3.122	124.648.696	130.798.814	13.604.541	117.194.273	2.614	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	52.738	-	52.738	34.337	87.075	33.377	-	33.377	26.326	59.703
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	113.195	-	113.195	-	113.195
Investicije u zavisna društva	726.480	227.915	498.565	-	498.565	418.813	227.915	190.898	-	190.898
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	522.121	522.121	-	-	-	429.079	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.577.274	4.577.274	-	-	-	4.420.084	4.420.084
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	32.876	-	32.876	-	32.876
Odložena poreska sredstva	-	-	-	333.822	333.822	-	-	-	324.208	324.208
Ostala sredstva	1.088.628	118.445	970.183	250.505	1.220.688	1.188.540	189.023	999.517	199.859	1.199.376
Bilansna izloženost	203.167.487	13.039.033	190.128.454	63.896.273	254.024.727	190.146.908	14.024.100	176.122.808	58.303.643	234.426.451
Date garancije i jemstva	34.926.235	306.085	34.620.150	-	34.620.150	34.008.595	189.222	33.819.373	-	33.819.373
Preuzete buduće obaveze	70.769.046	46.272	70.722.774	5.154.856	75.877.630	61.648.706	41.250	61.607.456	4.711.021	66.318.477
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	1.618.096.457	1.618.096.457	-	-	-	1.578.635.476	1.578.635.476
Vanbilansna izloženost	105.695.281	352.357	105.342.924	1.623.251.313	1.728.594.237	95.657.301	230.472	95.426.829	1.583.346.497	1.678.773.326
Ukupna izloženost	308.862.768	13.391.390	295.471.378	1.687.147.586	1.982.618.964	285.804.209	14.254.572	271.549.637	1.641.650.140	1.913.199.777

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problemاتیčna potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problemاتیčna potraživanja	neproblematična potraživanja	problemاتیčna potraživanja	neproblematična potraživanja	problemاتیčna potraživanja	neproblematična potraživanja	problemاتیčna potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	18.077.750	1.343.633	13.783.732	1.094.052	9.190.272	722.148	9.168.503	853.408	50.220.257	4.013.241	54.233.498
Stambeni krediti	9.413.392	780.388	6.781.488	619.019	4.391.169	383.528	3.116.306	416.623	23.702.355	2.199.558	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	6.558.661	428.031	5.274.010	346.526	3.657.499	254.785	4.424.936	327.120	19.915.106	1.356.462	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	2.099.261	134.623	1.721.308	128.443	1.135.678	83.716	1.614.031	109.144	6.570.278	455.926	7.026.204
Ostala potraživanja	6.436	591	6.926	64	5.926	119	13.230	521	32.518	1.295	33.813
Potraživanja od privrede	17.343.974	3.995.564	42.908.539	928.979	19.852.940	5.085.000	10.082.447	2.085.009	90.187.900	12.094.552	102.282.452
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	698.919	3.189	743.018	116	2.527.378	67.886	475.525	21	4.444.840	71.212	4.516.052
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.826.829	232.008	6.135.931	426.856	7.225.057	167.358	3.655.294	1.719.666	22.843.111	2545.888	25.388.999
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	14	-	13	1	6.178	-	91	-	6.296	1	6.297
Građevinarstvo	521.814	2.644.016	882.237	69.395	682.301	2.259.625	1.155.784	3.184	3.242.136	4.976.220	8.218.356
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	6.818.633	217.559	8.172.135	243.350	8.482.239	181.938	3.625.418	122.984	27.098.425	765.831	27.864.256
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	431.131	1.613	3.288.571	4.561	589.415	63.351	507.882	77.570	4.816.999	147.095	4.964.094
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.460.596	372.447	1.812.732	16.068	76.254	1.400.046	249.548	45	3.599.130	1.788.606	5.387.736
Ostalo	1.586.038	524.732	21.873.902	168.632	264.118	944.796	412.905	161.539	24.136.963	1.799.699	25.936.662
Potraživanja od ostalih klijenata	31.727.293	-	14.731.013	192.431	228	-	572	-	46.459.106	192.431	46.651.537
Ukupna izloženost	67.149.017	5.339.197	71.423.284	2.215.462	29.043.440	5.807.148	19.251.522	2.938.417	186.867.263	16.300.224	203.167.487

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.126.631	21.079	2.324.813	17.349	1.444.730	11.508	1.880.170	17.243	8.776.344	67.179	8.843.523
Stambeni kredit	-	-	2.150	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski kredit	32	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	3.124.130	21.079	2.314.336	17.349	1.444.083	11.508	1.880.170	17.243	8.762.719	67.179	8.829.898
Ostala potraživanja	2.469	-	8.327	-	647	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	23.126.232	184.673	40.636.392	249.258	12.709.830	353	18.147.286	1.490	94.619.740	435.774	95.055.514
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.063	-	256.759	-	371.254	353	194.506	-	832.582	353	832.935
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.170.356	-	10.805.213	-	6.964.558	-	9.643.335	1.410	33.583.462	1.410	33.584.872
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	37.042	-	959	-	-	-	325	-	38.326	-	38.326
Građevinarstvo	1.998.387	158.042	6.325.965	209.449	1.421.619	-	4.530.549	-	14.276.520	367.491	14.644.011
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	10.749.533	26.512	10.451.925	39.809	3.417.064	-	2.976.608	-	27.595.130	66.321	27.661.451

*Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	973.166	119	6.193.139	-	323.165	-	363.344	-	7.852.814	119	7.852.933
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.704.895	-	1.093.450	-	126.315	-	219.886	-	4.144.546	-	4.144.546
Ostalo	482.790	-	5.508.982	-	85.855	-	218.733	80	6.296.360	80	6.296.440
Potraživanja od ostalih klijenata	392.220	-	1.404.024	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	26.645.083	205.752	44.365.229	266.607	14.154.560	11.861	20.027.456	18.733	105.192.328	502.953	105.695.281

*Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	17.286.048	1.408.174	12.729.356	1.155.637	8.837.684	758.167	8.460.963	842.849	47.314.051	4.164.827	51.478.878
Stambeni krediti	9.307.017	834.594	6.484.990	659.460	4.346.222	423.761	3.196.284	397.545	23.334.513	2.315.360	25.649.873
Potrošački i gotovinski kredit	5.765.076	466.302	4.508.140	400.245	3.386.986	275.973	3.862.522	366.860	17.522.724	1.509.380	19.032.104
Transakcioni i kreditne kartice	2.208.543	106.364	1.730.082	95.865	1.099.783	58.279	1.390.782	78.063	6.429.190	338.571	6.767.761
Ostala potraživanja	5.412	914	6.144	67	4.693	154	11.375	381	27.624	1.516	29.140
Potraživanja od privrede	16.884.568	4.490.357	43.383.463	1.671.645	21.195.690	7.196.072	8.768.860	2.408.023	90.232.581	15.766.097	105.998.678
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	130.684	18.523	629.028	133	2.253.979	310.398	427.011	43	3.440.702	329.097	3.769.799
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	4.424.287	279.683	4.578.481	682.729	8.888.077	286.875	2.715.006	1.978.050	20.605.851	3.227.337	23.833.188
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	10	4	31	11	10	40	97	8	148	63	211
Građevinarstvo	325.664	3.024.211	240.220	83.936	476.722	2.227.609	1.067.327	6.984	2.109.933	5.342.740	7.452.673
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	7.412.523	146.807	7.311.903	631.783	8.820.461	557.411	3.555.696	199.007	27.100.583	1.535.008	28.635.591
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	396.655	3.815	2.560.449	5.842	451.173	218.993	393.722	114.953	3.801.999	343.603	4.145.602
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.655.339	365.725	331.797	31.623	55.633	2.233.805	267.295	942	2.310.064	2.632.095	4.942.159
Ostalo	2.539.406	651.589	27.731.554	235.588	249.635	1.360.941	342.706	108.036	30.863.301	2.356.154	33.219.455
Potraživanja od ostalih klijenata	23.493.147	-	8.796.915	378.901	80	-	309	-	32.290.451	378.901	32.669.352
Ukupna izloženost	57.663.763	5.898.531	64.909.734	3.206.183	30.033.454	7.954.239	17.230.132	3.250.872	169.837.083	20.309.825	190.146.908

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.033.726	17.866	2.173.602	15.185	1.335.441	9.693	1.597.535	13.784	8.140.304	56.528	8.196.832
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-	-	-	791	-	791
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	59	-	50	-	-	-	109	-	109
Transakcioni i kreditne kartice	3.032.327	17.866	2.172.874	15.185	1.335.391	9.693	1.597.535	13.784	8.138.127	56.528	8.194.655
Ostala potraživanja	608	-	669	-	-	-	-	-	1.277	-	1.277
Potraživanja od privrede	23.530.646	155.803	34.422.724	83.503	11.802.168	28.988	16.334.232	25.222	86.089.770	293.516	86.383.286
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	22.327	-	133.518	-	1.040.370	28.353	235.356	-	1.431.571	28.353	1.459.924
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.983.099	-	6.761.068	311	6.365.315	-	8.877.984	25.052	27.987.466	25.363	28.012.829
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	36.488	-	39.033	-	-	-	835	-	76.356	-	76.356
Građevinarstvo	1.808.990	155.679	5.719.372	-	1.270.845	-	4.211.888	-	13.011.095	155.679	13.166.774
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	11.746.378	-	13.759.363	82.786	2.656.416	635	2.491.024	-	30.653.181	83.421	30.736.602
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	889.965	124	2.927.112	-	269.370	-	233.349	-	4.319.796	124	4.319.920
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.637.385	-	867.940	-	134.332	-	161.566	-	3.801.223	-	3.801.223
Ostalo	406.014	-	4.215.318	406	65.520	-	122.230	170	4.809.082	576	4.809.658
Potraživanja od ostalih klijenata	526.489	-	550.694	-	-	-	-	-	1.077.183	-	1.077.183
Ukupna izloženost	27.090.861	173.669	37.147.020	98.688	13.137.609	38.681	17.931.767	39.006	95.307.257	350.044	95.657.301

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe).

Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematicnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematicnih potraživanja	%	Vrednost sredstava obezbeđenja problematicnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	4.013.241	652.557	2.633.929	7,4%	928.955
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	2.199.558	557.233	1.361.412	8,5%	918.137
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	1.356.462	95.324	898.195	6,4%	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	455.926	-	373.694	6,5%	88
Ostala potraživanja	33.813	14.383	1.295	-	628	3,8%	-
Potraživanja od privrede	102.282.452	9.392.333	12.094.552	9.883.962	9.012.096	11,8%	2.062.670
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	71.212	51.721	20.777	1,6%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.545.888	2.400.692	2.056.109	10,0%	492.454
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	1	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.976.220	4.829.111	2.818.462	60,6%	1.397.108
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	765.831	375.048	734.275	2,7%	116.926
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	147.095	30.982	143.019	3,0%	14.304
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.788.606	1.782.953	1.460.269	33,2%	-
Ostalo	25.936.662	1.811.822	1.799.699	413.455	1.779.185	6,9%	41.878
Potraživanja od ostalih klijenata	46.651.537	324.743	192.431	-	64.609	0,4%	-
Ukupna izloženost	203.167.487	13.039.033	16.300.224	10.536.519	11.710.634	8,0%	2.991.625

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	67.179	-	26.555	0,8%	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	67.179	-	26.555	0,8%	55
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	435.774	-	186.192	0,5%	8.720
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	353	-	-	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	1.410	-	-	0,0%	1.410
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	367.491	-	186.121	2,5%	4.125
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	66.321	-	-	0,2%	3.185
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	119	-	60	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	6.296.440	3.708	80	-	11	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	502.953	-	212.747	0,5%	8.775

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	%	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	51.478.878	2.599.452	4.164.827	709.640	2.434.462	8,1%	624.010
Stambeni krediti	25.649.873	1.152.578	2.315.360	582.633	1.140.006	9,0%	601.879
Potrošački i gotovinski krediti	19.032.104	1.082.317	1.509.380	127.007	1.020.889	7,9%	22.131
Transakcioni i kreditne kartice	6.767.761	350.401	338.571	-	272.567	5,0%	-
Ostala potraživanja	29.140	14.156	1.516	-	1.000	5,2%	-
Potraživanja od privrede	105.998.678	11.047.368	15.766.097	11.404.706	10.581.782	14,9%	3.438.541
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.769.799	362.404	329.097	293.903	329.073	8,7%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	23.833.188	2.698.089	3.227.337	2.158.932	2.586.047	13,5%	674.947
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	211	68	63	-	61	29,9%	-
Građevinarstvo	7.452.673	2.142.908	5.342.740	5.244.573	2.126.863	71,7%	1.711.352
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	28.635.591	1.497.042	1.535.008	750.074	1.281.095	5,4%	274.238
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.145.602	374.160	343.603	36.455	343.057	8,3%	25
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.942.159	1.613.561	2.632.095	2.610.302	1.576.085	53,3%	756.008
Ostalo	33.219.455	2.359.136	2.356.154	310.467	2.339.501	7,1%	21.971
Potraživanja od ostalih klijenata	32.669.352	377.280	378.901	72	82.086	1,2%	-
Ukupna izloženost	190.146.908	14.024.100	20.309.825	12.114.418	13.098.330	10,7%	4.062.551

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.196.832	32.707	56.528	-	13.587	0,7%	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.194.655	32.707	56.528	-	13.587	0,7%	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	86.383.286	191.106	293.516	-	552	0,3%	11.769
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.459.924	3.369	28.353	-	-	1,9%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	28.012.829	24.853	25.363	-	421	0,1%	6.855
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	76.356	1	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	13.166.774	52.833	155.679	-	-	1,2%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.736.602	85.849	83.421	-	5	0,3%	4.914
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.319.920	14.933	124	-	62	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.801.223	7.220	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	4.809.658	2.048	576	-	64	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	6.659	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	95.657.301	230.472	350.044	-	14.139	0,4%	11.769

Podaci o promenama problematičnih bilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8(1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	4.164.827	1.115.086	-	(1.020.184)	-	284.008	(246.488)	4.013.241	1.379.313
Stambeni krediti	2.315.360	419.104	-	(382.009)	-	27.555	(152.897)	2.199.558	838.147
Potrošački i gotovinski krediti	1.509.380	501.307	-	(559.712)	-	212.519	(94.513)	1.356.462	458.266
Transakcioni i kreditne kartice	338.571	191.893	-	(78.954)	-	43.928	4.416	455.926	82.232
Ostala potraživanja	1.516	2.782	-	491	-	6	(3.494)	1.295	668
Potraživanja od privrede	15.766.097	246.637	-	(3.877.117)	244.570	1.342.483	(41.065)	12.094.552	3.082.455
Velika preduzeća	14.426.107	93.614	-	(3.243.111)	244.570	1.036.624	80	11.276.690	3.023.017
Mala i srednja preduzeća	1.013.910	84.979	-	(558.448)	-	262.375	(20.495)	519.946	19.088
Mikro preduzeća i preduzetnici	326.080	68.044	-	(75.558)	-	43.484	(20.650)	297.916	40.351
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	378.901	-	-	(175.412)	-	7	(11.058)	192.431	127.822
Ukupna potraživanja	20.309.825	1.361.723	-	(5.072.713)	244.570	1.626.498	(298.611)	16.300.224	4.589.590

Podaci o promenama problematičnih vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	56.528	62.842	-	(44.362)	-	-	(7.829)	67.179	40.624
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	56.528	62.172	-	(44.362)	-	-	(7.159)	67.179	40.624
Ostala potraživanja	-	670	-	-	-	-	(670)	-	-
Potraživanja od privrede	293.516	273.333	-	(130.842)	-	-	(233)	435.774	249.582
Velika preduzeća	291.101	241.760	-	(124.893)	-	-	-	407.968	221.846
Mala i srednja preduzeća	1.885	30.046	-	(4.090)	-	-	(233)	27.608	27.608
Mikro preduzeća i preduzetnici	530	1.527	-	(1.859)	-	-	-	198	128
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	350.044	336.175	-	(175.204)	-	-	(8.062)	502.953	290.206

Politika obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama se vrši samo za gubitke koji su se desili na dan bilansa i za koje postoje objektivni dokazi nepotpune naplativosti.

Politika Banke nalaže analizu pojedinačnih materijalno značajnih plasmana najmanje jednom mesečno. Individualno obračunata ispravka vrednosti utvrđuje se procenom pretrpljenog gubitka za sva pojedinačno značajna potraživanja na dan bilansa. Individualno obračunata ispravka se utvrđuje kao razlika knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih priliva, uključujući i prilive od realizacije sredstava obezbeđenja. Grupno obračunata ispravka vrednosti određuje se za gubitke koji su pretrpljeni, ali još nisu identifikovani na nivou pojedinačnog potraživanja, korišćenjem raspoloživog istorijskog iskustva, stručne ocene i statističkih tehnika.

Problematični plasmani su u nadležnosti Komisije za rešavanje problematičnih kredita (Problem Loan Committee - PLC). Predlozi PLC-a u vezi iznosa ispravke vrednosti, kao i ukupan iznos ispravke izveštava se rukovodstvu Banke kao i nadležnim strukturama na nivou RBI grupe.

Utvrđivanje obezvređenja – pravna lica

Utvrđivanje obezvređenja prema IAS 39/IAS 37 podrazumeva dva osnovna koraka:

- utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - o na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan, odnosno
 - o na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- značajne finansijske teškoće dužnika;
- kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio;
- verovatno je da će dužnik otići u stečaj ili drugi vid finansijske reorganizacije koji može ugroziti potpunost i/ili pravovremenost u izmirenju obaveza;
- nestanak aktivnog tržišta za dato finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća, ili
- raspoloživi podaci ukazuju da postoji merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od grupe finansijskih sredstava u odnosu na period njihovog inicijalnog priznavanja, iako smanjenje ne može još uvek da se identifikuje na pojedinačnim finansijskim sredstvima iz grupe uključujući pojave poput:
- nepovoljnih promena vezanih za grupu dužnika (npr. povećana neurednost u izmirivanju obaveza ili povećanje broja dužnika kod kojih je dostignut kreditni limit na kreditnim karticama i koji plaćaju minimalni mesečni iznos) ili

- pogoršanja uslova privređivanja koji su u visokoj meri korelisani sa neizmirivanjem obaveza po osnovu plasmana određenog tipa (npr. značajan rast nezaposlenosti u oblasti u kojoj dužnik posluje, smanjenje cene nekretnina, smanjenje cena nafte u slučaju kreditiranja proizvođača nafte, i slične promene koje mogu imati nepovoljan uticaj na poslovanje dužnika).

Banka je široko definisane indikatore obezvređenja navedene u MRS 39.58 operacionalizovala kroz:

- „Non-default indikatore obezvređenja za pravna lica“ i
- „Indikatore default-a“.

Non-default indikatori obezvređenja

Non-default indikatori obezvređenja prate se za sve pojedinačno značajne dužnike.

Definicija pojedinačno značajnog dužnika određena je u skladu sa uspostavljenim sistemom za rano otkrivanje problematičnih plasmana. Pod pojedinačno značajnim dužnicima banka podrazumeva dužnike kojima se dodeljuju „statusi rizika“. Osim njih, banka pojedinačno značajnim dužnicima smatra dužnike kojima se ne dodeljuju „statusi rizika“, ali im je kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti. Prag individualne značajnosti iznosi 100 hiljada evra u dinarskoj protivvrednosti (zvanični srednji kurs NBS).

Izloženost od približno 100 hiljada evra predstavlja graničnu izloženost koja u standardnom kreditnom procesu banke razdvaja *non-retail* dužnike od *retail* dužnika, u skladu sa direktivama o segmentaciji dužnika, usklađenim sa RBI grupom.

Takođe, Banka pojedinačno značajnim dužnicima smatra pravna lica povezana s Bankom prema kojima postoji kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti.

Pojedinačno značajna potraživanja su potraživanja od pojedinačno značajnog dužnika.

Prepoznavanje bilo kojeg od non-default indikatora podrazumeva da se sprovede NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

Indikatori default-a, proces njihovog praćenja, nadležnosti u ovom procesu i postupanje u slučaju da je neki od default indikatora prepoznat definisan je internim aktom „Procedura za default proces za non-retail klijente“.

Za razliku od *non-default* indikatora obezvređenja, kod kojih se nakon identifikacije indikatora sprovodi NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja, prepoznavanje default indikatora znači i automatsko potvrđivanje postojanja objektivnih dokaza obezvređenja i uključivanje dužnika u proces utvrđivanja iznosa obezvređenja na pojedinačnoj osnovi.

	Non-default indikator obezvređenja
1	Zahtev za ustupcima koji vode Forborne NPE statusu prema Proceduri za forbearance i non-performing plasmane
2	Materijalno značajna docnja preko 60 dana (prema brojaču definisanom Procedurom za default proces za non-retail klijente)
3	Interni rejting dužnika je pao na rejting blizak defaultnom rejtingu (9A-9C za Corporate, 9B za SMB, 8A-9C za FI, 4.5 za Insurance, 6.4 za PF)
4	Kapital dužnika je smanjen za preko 50% usled gubitaka tokom prethodna dva perioda izveštavanja.
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje).
6	Prisutno je značajno i kontinuirano smanjenje poslovnih prihoda (više od 1/3 kada se poredе uzastopne godine) ili gubitak značajnog kupca koji se ne može lako nadomestiti.
7	Postoji materijalno značajno smanjenje vrednosti imovine/kolateralā (umanjenje za 1/3 od poslednje raspoložive procene tržišne vrednosti), pri čemu otplata plasmana zavisi od prodaje te imovine/kolateralā
8	Postoji dokaz materijalno značajnog smanjenja u procenjenim budućim tokovima gotovine.
9	Postoji zahtev dužnika za hitno finansiranje u materijalno značajnom iznosu (iznad 10% mesečnog prometa)
10	Tekući pokazatelj kapaciteta servisiranja duga je ispod 1.0 u dva uzastopna kvartala
11	Odsustva tržišta za opcije refinansiranja
12	Dužnik je u blokadi duže od 60 dana na dan procene
13	Nad dužnikom je pokrenut predstečajni postupak ili je u toku stečajni postupak nad bilo kojom strateški značajnom članicom ekonomske celine kojoj pripada dužnik
14	Dužnik je u postupku pripreme plana reorganizacije / poverioci su prihvatili predloženi plan reorganizacije / dužnik posluje po usvojenom planu reorganizacije
15	Dužnik je u postupku sporazumnog finansijskog restrukturiranja u skladu s relevantnim propisom
16	Dužnik je problematičan u skladu sa Odlukom o izveštavanju banaka
17	Ostalo

	Non-default indikator obezvređenja
1	Stečaj
2	Direktan otpis
3	Otpis uz prethodno kreiranu pojedinačnu ispravku vrednosti
4	Potraživanje proglašeno dospelim
5	Restrukturiranje
6	Prestanak obračunavanja kamate
7	Potraživanje prodato uz gubitak
8	Kašnjenje u izmirenju obaveza
9	Povučena dozvola za rad
10	Moratorijum na plaćanje dugova
11	Očekivan gubitak
12	Cross Default

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na pojedinačnoj osnovi

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u procenu.

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu koja ulazi u individualni obračun i obračun iznosa verovatnog gubitka za te vanbilansne stavke.

Metod obračuna iznosa obezvređenja

Banka primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

+ iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun

(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)

- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine

diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadi iznos), odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (IAS39. AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)

- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)

= iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Opšti principi projektovanja novčanih tokova

Bez obzira na to koji se scenario koristi pri utvrđivanju obezvređenja, pri projektovanju novčanih tokova poštuju se sledeći principi:

- Individualna procena novčanih tokova mora uključiti sve dostupne informacije u vezi analizirane transakcije/dužnika. Procena se zasniva na postojećim informacijama o dužniku kao i ekspertskom mišljenju i prethodnom iskustvu;
- Procena tokova može biti data na nivou dužnika kao i na nivou transakcije;
- Za dokumentovanje očekivanih novčanih tokova koji ne dolaze iz realizacije kolaterala (očekivani datumi naplate, iznosi, valute) mogu da se koriste planirani ili potpisani sporazumi o restrukturiranju u kojima je naveden novi otplatni plan;
- Svi tipovi kolaterala koji su u skladu sa bančnim politikama upravljanja kreditnim rizikom su prihvatljivi kao izvor budućih novčanih tokova. Očekivani datumi naplate, iznosi, valute za novčane tokove koji dolaze iz realizacije kolaterala moraju biti zasnovani na pouzdanim i dokumentovanim procenama vrednosti kolaterala i na razumnim pretpostavkama o vremenu naplate (u skladu sa sopstvenim iskustvom/dostupnim statističkim podacima);
- Potrebno je uključiti i direktne troškove naplate;
- Sve informacije i pretpostavke koje se koriste pri procenjivanju budućih novčanih tokova moraju biti dokumentovane i jasno obrazložene. Dokumenti koji se periodično dostavljaju od strane dužnika (npr. budžet, planovi prodaje i sl.) moraju biti provereni od strane nadležnih službi;
- Očekivani novčani tokovi moraju biti verodostojni u pogledu vremena naplate: u principu, najduži prihvatljivi period naplate jednak je roku ugovora. S druge strane, uobičajeni period u kojem projekcije imaju ekonomski smisao ne prelazi 5 godina. Stoga, ukoliko je krajnji rok dospeća plasmana preko 5 godina, prilive iz perioda nakon 5 godina treba uzeti u obzir samo u izuzetnim slučajevima, tamo gde mogu biti valjano dokumentovani. U principu, za plasmane kod kojih je krajnji rok dospeća duži od 5 godina, za period nakon 5 godina je potrebno utvrditi terminalnu vrednost.

Specifični aspekti uključivanja novčanih tokova iz različitih izvora u obračun iznosa obezvređenja

Pri obračunu ispravki vrednosti i rezervisanja, nadležni službe dužne su da se pridržavaju i sledećih pravila:

- Tokovi gotovine iz osnovnog operativnog poslovanja: mogu da se uzmu u obzir u slučaju da nadležna služba procenjuje da su ekonomske teškoće dužnika privremenog karaktera („going-concern“); iznosi koji potiču iz ove kategorije moraju pratiti otplatni plan dogovoren u procesu restrukturiranja/reprograma, sve dok se ono smatra izvodljivim;
- „Obećanje plaćanja“ („promise-to-pay“ ili PTP), odnosno gotovinski tokovi iz sporednih poslovnih aktivnosti i drugih neidentifikovanih izvora mogu da budu uključeni u obračun pod uslovom da:
 - o postoji pisana saglasnost dužnika vezano za iznose i rokove plaćanja;
 - o dok postoji pozitivno iskustvo u odnosima sa datim dužnikom vezano za PTP.
 - o Shodno tome, kada dužnik prekorači PTP za više od 30 dana, te tokove gotovine treba isključiti iz obračuna ispravki;
 - o tokovi gotovine od prodaje „non-core“ aktive i/ili ostale aktive, koja nije deo kolateral strukture za Banku, mogu biti uključeni u obračun pod ograničenjima koja važe za PTP, s tim da nadležna služba mora dodatno obezbediti internu ili eksternu procenu te aktive, koja podrazumeva „on-site“ posetu i pribavljanje mišljenja službi nadležnih za upravljanje instrumentima obezbeđenja;
- Fer vrednost kolaterala: kolateral mora da se vrednuje po fer vrednosti umanjenoj za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala prema IFRS;
- Tokovi gotovine predviđeni u postupku stečaja se uključuju u obračun u skladu sa rokovima definisanim sudskim odlukama tj. odlukama donesenim od strane nadležnih organa;
- Ostali izvori mogu da se uključe u slučaju da su adekvatno dokumentovani (naplate iz polisa osiguranja, prihodi od tužbi i sl.).

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Banka vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Banka vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima. Grupisanje se vrši na bazi rejtinga dužnika („Customer Rating“). Rejting dužnika određuje se prema sistemu definisanom od strane RBI Grupe. U određivanju rejtinga u obzir se uzima niz kvantitativnih i kvalitativnih faktora (Industrijska grana, primenjenost računovodstvenih standarda pri sastavljanju finansijskih izveštaja, diversifikacija dobavljača i kupaca, tehnologija, uvozni/izvozni rizik, poslovno okruženje, tržišna pozicija, stepen konkurencije, trendovi u industrijskoj grani, zavisnost od ekonomskih ciklusa, rizici vezani za zaštitu okoline, devizni rizik, uticaj regulative, stručnost menadžmenta, fluktuacija, kvalitet interne kontrole i računovodstva, broj godina poslovanja, veličina kompanije, predviđanja, nedavna događanja i sl.) koji rejting čine pouzdanom osnovom za definisanje grupa plasmana homogenih sa aspekta kreditnog rizika.

Istorijske stope default-a („HDR“)

Za izvođenje istorijskih stopa defaulta koristi se sledeći algoritam:

Kreće se od strukture rejtinga dužnika na prethodni datum bilansa stanja. Time se obezbeđuje poštovanje zabrane prikazivanja obezvređenja pri inicijalnom priznavanju aktive (kao što se zahteva u MRS 39.AG92).

Dužnici koji još uvek nisu rejtingovani formiraju posebnu kategoriju.

Formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Na bazi posmatranih migracija se kreira tranziciona matrica za posmatrani period i određuju se stope migracije. Broj defaultiranih dužnika po rejting kategoriji na kraju perioda se deli sa brojem dužnika koji su postojali u početnom periodu (umanjeno za dužnike koji su izmirili sve obaveze), što odgovara stopi defaulta za posmatranu godinu.

Potrebno je vršiti ažuriranje izračunatih istorijskih stopa defaulta („historical default rates“ – HDR) najmanje jednom godišnje. Ovo ažuriranje se vrši u četvrtom kvartalu, ne pre septembra tekuće godine. Za izračunavanje HDR-ova u sledećim godinama treba koristiti isti izabrani mesec.

Najmanje tri godine posmatranja su potrebne da bi se izračunala prosečna stopa defaulta koja se koristi u obračunu. Ukoliko je na raspolaganju pet godina istorijskih podataka umesto trogodišnjih koriste se petogodišnji proseci. U skladu s ovim, HDR-ovi koji se trenutno koristi u okviru RBI grupe predstavljaju petogodišnji prosek.

Pri strukturiranju istorijskih podataka u tranzicionu matricu i pri izračunavanju stopa migracije dozvoljeno je uzeti u obzir samo one prelaze koji pokazuju direktne migracije u default.

Korekcija matematički izračunatih HDR-ova („smoothing“) se primenjuje samo u retkim slučajevima kada je moguće jasno argumentovati i dokazati u skladu sa MRS 39. AG 89 i MRS 39.BC124 da čisto matematički izvedeni HDR-ovi ne odražavaju trenutne uslove na tržištu.

Odeljenje za kontrolu rizika priprema predlog „smoothing“-a, ukoliko proceni da je neophodna, a ona se razmatra od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Ukoliko Banka ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi HDR-ove ili je broj klijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti, Banka koristi HDR-ove definisane od strane RBI-a.

Stopa naplate

Stopa naplate na neobezbeđeni deo koja se primenjuje u obračunu grupne ispravke se određuje najmanje jednom godišnje, usaglašava sa nadležnim službama RBI Grupe i odobrava od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Period identifikacije gubitka („LIP“)

Period identifikacije gubitka je jedna godina.

Utvrđivanje obezvređenja – fizička lica

Utvrđivanje obezvređenja podrazumeva dva osnovna koraka:

- Utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- Utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - Na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan, odnosno
 - Na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- Značajne finansijske teškoće dužnika (npr. gubitak posla);
- Kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- Zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

	Indikatori obezvređenja
1	Materijalno značajna docnja preko 90 dana
2	Postoji dokaz za učinjenu prevaru – svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
3	U slučaju smrti klijenta svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
4	Dužnik je u postupku restrukturiranja kod kojeg su novi novčani tokovi manji za minimum 2,5% od prvobitno ugovorenih kao i kada se restrukturiranje radi za plasmane koji imaju materijalno značajnu docnju preko 60 dana („distressed restructuring“)
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje)
6	U slučaju da klijent ostane bez posla svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
7	„Cross default“ – kada plasman koji je u default-u povlači za sobom i ostale plasmane iz iste grupe proizvoda – npr. ako klijent ima dva gotovinska kredita i po jednom kreditu se ispune uslovi za default (npr. materijalno značajna docnja preko 90 dana) to će za posledicu imati da se i drugi klasman prebaci u default
8	Ostalo

Procena obezvređenja pri individualnoj proceni

Banka primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

+ iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun

(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)

- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine

diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadi iznos), odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (MRS39. AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)

- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)

= iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Banka vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Banka vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.

Da bi se dobila najbolja procena budućih gubitaka portfolio mora da bude podeljen u grupe sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Minimalni uslovi za segmentaciju za pravljenje određenog modela su:

- Vrsta klijenata (fizička lica i mikro klijenti);
- Tip proizvoda.

Grupna procena obezvređenja predstavlja proizvod stvarnog stanja kredita i izračunate stope verovatnoće gubitka koja se računa za svaku korpu kašnjenja.

Za obračun grupne procene obezvređenja koriste se dva metodološka pristupa u okviru Banke u segmentu kreditiranja stanovništva i malih preduzeća i preduzetnika (dve metodologije):

- „*Delinquency Bucket Based*“ metodologija (kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za obračun grupne procene obezvređenja)
- „*Internal Rating Based*“ metodologija (metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga klijenata).

Podaci o bruto i neto izloženosti bilansnih i vanbilansnih potraživanja kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	49.444.938	691.418	4.027.322	69.820	54.233.498	2.652.440	669.517	50.911.541	14.681.913	948.606
Stambeni krediti	23.523.149	62.908	2.315.856	-	25.901.913	1.384.332	169.143	24.348.438	14.628.784	937.788
Potrošački i gotovinski krediti	19.773.135	174.024	1.306.295	18.114	21.271.568	901.514	400.897	19.969.157	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	6.136.867	446.835	390.796	51.706	7.026.204	352.219	99.469	6.574.516	7.582	88
Ostala potraživanja	11.787	7.651	14.375	-	33.813	14.375	8	19.430	4	-
Potraživanja od privrede	89.786.665	387.774	12.106.667	1.346	102.282.452	9.034.167	358.166	92.890.119	25.255.224	2.060.714
Velika preduzeća	58.060.817	128.712	11.276.677	-	69.466.206	8.253.671	291.853	60.920.682	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	9.178.897	157.848	519.946	-	9.856.691	500.858	39.300	9.316.533	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.507.905	62.960	310.044	1.346	2.882.255	279.638	25.562	2.577.055	238.824	90.369
Finansijske institucije	20.039.046	38.254	-	-	20.077.300	-	1.451	20.075.849	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	46.409.120	49.986	192.431	-	46.651.537	64.609	260.134	46.326.794	-	-
Ukupna izloženost	185.640.723	1.129.178	16.326.420	71.166	203.167.487	11.751.216	1.287.817	190.128.454	39.937.137	3.009.320
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	185.574.051	1.123.064	169.522	626	186.867.263	68.482	1.259.917	185.538.864	39.935.181	19.651
od čega: restrukturirana	4.582.444	18.880	109.069	-	4.710.393	31.076	51.768	4.627.549	3.231.530	19.651
Problematična potraživanja	66.672	6.114	16.156.898	70.540	16.300.224	11.682.734	27.900	4.589.590	1.956	2.989.669
od čega: restrukturirana	44.181	576	10.484.880	6.882	10.536.519	7.209.609	1.993	3.324.917	1.956	2.173.844
Ukupna izloženost	185.640.723	1.129.178	16.326.420	71.166	203.167.487	11.751.216	1.287.817	190.128.454	39.937.137	3.009.320

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.783.948	-	39.670	19.905	8.843.523	23.099	19.676	8.800.748	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	2.150	-	-	2.150	753	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	32	-	-	32	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.770.323	-	39.670	19.905	8.829.898	23.099	19.674	8.787.125	21.404	55
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	11.443	-	2	11.441	11.193	-
Potraživanja od privrede	94.681.837	-	373.677	-	95.055.514	186.180	122.310	94.747.024	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	84.199.763	-	372.462	-	84.572.225	186.120	114.850	84.271.255	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	4.846.306	-	1.096	-	4.847.402	-	5.285	4.842.117	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.259.056	-	119	-	1.259.175	60	905	1.258.210	71.713	-
Finansijske institucije	4.376.712	-	-	-	4.376.712	-	1.270	4.375.442	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	1.796.244	-	1.092	1.795.152	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	105.190.937	-	1.391	-	105.192.328	760	138.851	105.052.717	12.007.576	-
od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	6.742	-	-	6.742	-	-
Problematična potraživanja	71.092	-	411.956	19.905	502.953	208.519	4.227	290.207	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	47.161.155	666.407	2.422.487	1.228.829	51.478.878	2.218.779	380.673	48.879.426	15.194.353	418.139
Stambeni krediti	23.588.065	70.266	1.222.217	769.325	25.649.873	1.068.770	83.808	24.497.295	15.050.482	406.520
Potrošački i gotovinski krediti	17.510.466	194.156	944.410	383.072	19.032.104	894.170	188.147	17.949.787	139.783	11.619
Transakcioni i kreditne kartice	6.050.314	399.314	241.715	76.418	6.767.761	241.694	108.707	6.417.360	4.085	-
Ostala potraživanja	12.310	2.671	14.145	14	29.140	14.145	11	14.984	3	-
Potraživanja od privrede	89.849.698	394.186	15.751.682	3.112	105.998.678	10.580.491	466.877	94.951.310	18.620.435	3.435.718
Velika preduzeća	52.471.140	196.030	14.426.102	-	67.093.272	9.276.354	402.064	57.414.854	15.560.604	3.393.750
Mala i srednja preduzeća	8.413.523	122.841	1.013.910	-	9.550.274	1.012.821	42.800	8.494.653	2.850.816	21.614
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.610.455	46.227	311.670	3.112	1.971.464	291.316	19.730	1.660.418	209.015	20.354
Finansijske institucije	27.354.580	29.088	-	-	27.383.668	-	2.283	27.381.385	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.290.523	-	378.829	-	32.669.352	82.086	295.194	32.292.072	2	-
Ukupna izloženost	169.301.376	1.060.593	18.552.998	1.231.941	190.146.908	12.881.356	1.142.744	176.122.808	33.814.790	3.853.857
Prema kategorijama										
Neproblematična potraživanja	168.638.547	1.036.273	154.673	7.590	169.837.083	16.209	909.559	168.911.315	33.599.923	6.173
od čega: restrukturirana	6.435.875	25.287	70.791	5.807	6.537.760	2.510	80.946	6.454.304	3.119.727	4.277
Problematična potraživanja	662.829	24.320	18.398.325	1.224.351	20.309.825	12.865.147	233.185	7.211.493	214.867	3.847.684
od čega: restrukturirana	189.020	2.361	11.730.928	192.109	12.114.418	6.790.168	25.955	5.298.295	54.038	3.229.436
Ukupna izloženost	169.301.376	1.060.593	18.552.998	1.231.941	190.146.908	12.881.356	1.142.744	176.122.808	33.814.790	3.853.857

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.155.573	-	17.965	23.294	8.196.832	8.979	23.728	8.164.125	14.306	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	791	-	-	791	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	109	-	-	109	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.153.396	-	17.965	23.294	8.194.655	8.979	23.728	8.161.948	13.029	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	1.277	-	-	1.277	1.277	-
Potraživanja od privrede	86.194.877	-	188.409	-	86.383.286	516	190.590	86.192.180	3.980.482	11.769
Velika preduzeća	76.882.455	-	186.649	-	77.069.104	6	184.471	76.884.627	3.530.611	11.769
Mala i srednja preduzeća	4.406.161	-	1.636	-	4.407.797	448	4.484	4.402.865	341.172	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	960.854	-	124	-	960.978	62	814	960.102	96.548	-
Finansijske institucije	3.945.407	-	-	-	3.945.407	-	821	3.944.586	12.151	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	-	-	-	1.077.183	-	6.659	1.070.524	-	-
Ukupna izloženost	95.427.633	-	206.374	23.294	95.657.301	9.495	220.977	95.426.829	3.994.788	11.769
Prema kategorijama										
Neproblematična potraživanja	95.304.997	-	149	2.111	95.307.257	75	216.258	95.090.924	3.994.789	-
od čega: restrukturirana	9.824	-	-	-	9.824	-	-	9.824	-	-
Problematična potraživanja	122.636	-	206.225	21.183	350.044	9.420	4.719	335.905	-	11.769
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	95.427.633	-	206.374	23.294	95.657.301	9.495	220.977	95.426.829	3.994.789	11.769

Podaci o promenama obezvređenih bilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	3.651.316	1.489.583	1.428.781	(122.323)	(34.311)	49.648	(971.082)	4.097.142	1.419.712
Stambeni krediti	1.991.542	706.782	706.782	(50.815)	(10.440)	44.269	(375.922)	2.315.856	931.524
Potrošački i gotovinski krediti	1.327.482	555.000	542.011	(39.258)	(437)	791	(519.606)	1.324.409	418.171
Transakcioni i kreditne kartice	318.133	227.631	179.818	(11.242)	(3.349)	1.704	(93.724)	442.502	70.017
Ostala potraživanja	14.159	170	170	(21.008)	(20.085)	2.884	18.170	14.375	-
Potraživanja od privrede	15.754.794	786.540	785.211	(137.649)	(137.621)	330.373	(4.626.045)	12.108.013	3.073.319
Velika preduzeća	14.426.102	607.792	607.792	(83.278)	(83.278)	280.117	(3.954.056)	11.276.677	3.023.007
Mala i srednja preduzeća	1.013.910	103.896	103.896	(46.762)	(46.762)	28.163	(579.261)	519.946	19.088
Mikro preduzeća i preduzetnici	314.782	74.852	73.523	(7.609)	(7.581)	(3.286)	(67.349)	311.390	31.224
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	25.379	(25.379)	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	378.829	-	-	-	-	53.881	(240.279)	192.431	127.822
Ukupna potraživanja	19.784.939	2.276.123	2.213.992	(259.972)	(171.932)	433.902	(5.837.406)	16.397.586	4.620.853

Podaci o promenama obezvređenih vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	41.259	47.873	28.406	(18.855)	(6.816)	-	(10.702)	59.575	32.623
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	41.259	47.873	28.406	(18.855)	(6.816)	-	(10.702)	59.575	32.623
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	188.409	212.336	212.336	(29.718)	(29.718)	-	2.650	373.677	187.495
Velika preduzeća	186.649	211.593	211.593	(28.435)	(28.435)	-	2.655	372.462	186.339
Mala i srednja preduzeća	1.636	743	743	(1.283)	(1.283)	-	-	1.096	1.096
Mikro preduzeća i preduzetnici	124	-	-	-	-	-	(5)	119	60
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	229.668	260.209	240.742	(48.573)	(36.534)	-	(8.052)	433.252	220.118

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih bilansnih i vanbilansnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	36.117.427	10.705.823	3.397.007	4.013.241	14.701.564	928.955
Stambeni krediti	16.834.240	4.640.593	2.227.522	2.199.558	14.648.435	918.137
Potrošački i gotovinski krediti	13.490.093	5.421.215	1.003.798	1.356.462	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	5.763.602	643.916	162.760	455.926	7.582	88
Ostala potraživanja	29.492	99	2.927	1.295	4	-
Potraživanja od privrede	36.947.137	51.840.940	1.399.823	12.094.552	25.253.268	2.062.670
Velika preduzeća	9.818.610	47.473.232	897.671	11.276.690	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	5.389.052	3.458.442	489.252	519.946	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.539.039	34.041	11.260	297.916	236.868	92.325
Finansijske institucije	19.200.436	875.225	1.640	-	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	9.259.922	37.198.133	1.051	192.431	-	-
Ukupna potraživanja	82.324.486	99.744.896	4.797.881	16.300.224	39.954.832	2.991.625

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.449.055	275.729	51.560	67.179	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	753	-
Petrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.435.460	275.729	51.530	67.179	21.404	55
Ostala potraživanja	11.413	-	30	-	11.193	-
Potraživanja od privrede	39.826.617	52.510.634	2.282.489	435.774	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	32.462.035	49.559.590	2.142.630	407.968	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	3.123.208	1.569.591	126.997	27.608	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.244.098	2.017	12.862	198	71.713	-
Finansijske institucije	2.997.276	1.379.436	-	-	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	124.241	1.671.830	173	-	-	-
Ukupna potraživanja	48.399.913	54.458.193	2.334.222	502.953	12.007.576	8.775

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	44.662.884	2.517.829	133.338	4.164.827	14.988.482	624.010
Stambeni krediti	21.783.663	1.456.809	94.041	2.315.360	14.855.123	601.879
Potrošački i gotovinski krediti	16.700.204	804.988	17.532	1.509.380	129.271	22.131
Transakcioni i kreditne kartice	6.158.117	253.013	18.060	338.571	4.085	-
Ostala potraživanja	20.900	3.019	3.705	1.516	3	-
Potraživanja od privrede	38.488.222	49.723.577	2.020.782	15.766.097	18.617.612	3.438.541
Velika preduzeća	9.466.879	41.997.472	1.202.815	14.426.106	15.560.604	3.393.751
Mala i srednja preduzeća	3.278.193	4.447.249	810.921	1.013.911	2.850.816	21.614
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.616.448	27.627	1.309	326.080	206.192	23.176
Finansijske institucije	24.126.702	3.251.229	5.737	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	9.349.946	22.929.978	10.527	378.901	2	-
Ukupna potraživanja	92.501.052	75.171.384	2.164.647	20.309.825	33.606.096	4.062.551

*Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.044.409	84.509	11.386	56.528	14.306	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.042.232	84.509	11.386	56.528	13.029	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	1.277	-
Potraživanja od privrede	39.902.296	42.893.129	3.294.345	293.516	3.980.482	11.769
Velika preduzeća	34.184.078	39.577.714	3.016.208	291.101	3.530.611	11.769
Mala i srednja preduzeća	2.286.696	1.842.699	276.519	1.885	341.172	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	955.969	2.862	1.618	530	96.548	-
Finansijske institucije	2.475.553	1.469.854	-	-	12.151	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	840.798	224.222	12.163	-	-	-
Ukupna potraživanja	48.787.503	43.201.860	3.317.894	350.044	3.994.788	11.769

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	31.243.658	17.010.055	1.347.846	534.797	-	122.631	712.634	1.170.221	499.376	1.592.280	50.136.356	4.097.142	54.233.498
Stambeni krediti	14.118.614	8.445.543	692.745	329.155	-	65.162	510.370	794.479	204.331	741.514	23.586.057	2.315.856	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	12.391.335	6.922.088	483.932	149.804	-	36.548	183.613	289.546	196.538	618.164	19.947.159	1.324.409	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	4.714.278	1.642.424	171.164	55.836	-	6.623	18.651	86.196	98.499	232.533	6.583.702	442.502	7.026.204
Ostala potraživanja	19.431	-	5	2	-	14.298	-	-	8	69	19.438	14.375	33.813
Potraživanja od privrede	88.639.766	1.488.640	10.146	34.587	1.300	4.687.526	302.023	74.185	35.921	7.008.358	90.174.439	12.108.013	102.282.452
Velika preduzeća	57.647.715	541.814	-	-	-	4.640.566	250.262	30.547	-	6.355.302	58.189.529	11.276.677	69.466.206
Mala i srednja preduzeća	9.262.780	51.880	-	22.085	-	29.188	50.406	20.743	3.861	415.748	9.336.745	519.946	9.856.691
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.652.064	894.946	10.053	12.502	1.300	17.772	1.355	22.895	32.060	237.308	2.570.865	311.390	2.882.255
Finansijske institucije	20.077.207	-	93	-	-	-	-	-	-	-	20.077.300	-	20.077.300
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	46.459.106	-	-	-	-	192.431	-	-	-	-	46.459.106	192.431	46.651.537
Ukupna izloženost	166.342.530	18.498.695	1.357.992	569.384	1.300	5.002.588	1.014.657	1.244.406	535.297	8.600.638	186.769.901	16.397.586	203.167.487
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	166.323.826	18.467.894	1.347.980	556.119	1.296	77.639	82.768	796	155	8.790	186.697.115	170.148	186.867.263
od čega: restrukturirana	3.055.614	1.245.993	215.399	84.213	105	49.611	59.458	-	-	-	4.601.324	109.070	4.710.393
Problematična potraživanja	18.704	30.801	10.012	13.265	4	4.924.949	931.889	1.243.610	535.142	8.591.848	72.786	16.227.438	16.300.224
od čega: restrukturirana	11.036	23.745	5.589	4.387	-	4.640.733	435.006	238.856	61.043	5.116.124	44.757	10.491.761	10.536.519
Ukupna izloženost	166.342.530	18.498.695	1.357.992	569.384	1.300	5.002.588	1.014.657	1.244.406	535.297	8.600.638	186.769.901	16.397.586	203.167.487

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	7.931.039	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.783.948	59.575	8.843.523
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	7.917.414	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.770.323	59.575	8.829.898
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	94.472.598	166.320	6.068	469	36.382	210.861	743	3.559	-	158.514	94.681.837	373.677	95.055.514
Velika preduzeća	84.038.533	125.723	-	-	35.507	210.860	-	3.559	-	158.043	84.199.763	372.462	84.572.225
Mala i srednja preduzeća	4.829.151	17.155	-	-	-	1	743	-	-	352	4.846.306	1.096	4.847.402
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.230.799	23.442	3.471	469	875	-	-	-	-	119	1.259.056	119	1.259.175
Finansijske institucije	4.374.115	-	2.597	-	-	-	-	-	-	-	4.376.712	-	4.376.712
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.814	105.262.029	433.252	105.695.281
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	104.169.589	918.147	82.412	19.914	875	1.238	153	-	-	-	105.190.937	1.391	105.192.328
Od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.742	-	6.742
Problematična potraživanja	30.292	825	1.869	2.599	35.507	233.922	8.924	30.501	-	158.514	71.092	431.861	502.953
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.514	105.262.029	433.252	105.695.281

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	28.273.373	16.734.198	1.850.458	969.533	-	95.548	254.185	1.326.688	514.944	1.459.951	47.827.562	3.651.316	51.478.878
Stambeni krediti	13.110.094	8.853.933	1.067.736	626.568	-	48.658	188.863	846.491	178.886	728.644	23.658.331	1.991.542	25.649.873
Potrošački i gotovinski krediti	10.703.296	6.092.694	627.457	281.175	-	29.641	61.571	401.708	233.209	601.353	17.704.622	1.327.482	19.032.104
Transakcioni i kreditne kartice	4.445.010	1.787.571	155.262	61.785	-	3.150	3.751	78.475	102.835	129.922	6.449.628	318.133	6.767.761
Ostala potraživanja	14.973	-	3	5	-	14.099	-	14	14	32	14.981	14.159	29.140
Potraživanja od privrede	88.829.648	1.371.102	28.294	10.771	4.069	5.486.592	176.752	95.730	3.939.527	6.056.193	90.243.884	15.754.794	105.998.678
Velika preduzeća	52.223.433	443.737	-	-	-	5.351.666	155.289	48	3.857.884	5.061.215	52.667.170	14.426.102	67.093.272
Mala i srednja preduzeća	8.324.339	198.473	7.727	5.825	-	125.423	18.038	85.989	63.106	721.354	8.536.364	1.013.910	9.550.274
Mikro preduzeća i preduzetnici	898.208	728.892	20.567	4.946	4.069	9.503	3.425	9.693	18.537	273.624	1.656.682	314.782	1.971.464
Finansijske institucije	27.383.668	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.383.668	-	27.383.668
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.290.523	-	-	-	-	378.829	-	-	-	-	32.290.523	378.829	32.669.352
Ukupna izloženost	149.393.544	18.105.300	1.878.752	980.304	4.069	5.960.969	430.937	1.422.418	4.454.471	7.516.144	170.361.969	19.784.939	190.146.908
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	149.355.110	17.966.282	1.722.384	629.756	1.288	70.968	83.686	7.590	4	15	169.674.820	162.263	169.837.083
od čega: restrukturirana	4.724.061	1.447.496	186.479	103.126	-	13.425	57.366	5.807	-	-	6.461.162	76.598	6.537.760
Problematična potraživanja	38.434	139.018	156.368	350.548	2.781	5.890.001	347.251	1.414.828	4.454.467	7.516.129	687.149	19.622.676	20.309.825
od čega: restrukturirana	15.703	77.445	40.111	56.978	1.144	5.297.797	236.081	196.823	3.455.075	2.737.261	191.381	11.923.037	12.114.418
Ukupna izloženost	149.393.544	18.105.300	1.878.752	980.304	4.069	5.960.969	430.937	1.422.418	4.454.471	7.516.144	170.361.969	19.784.939	190.146.908

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	7.348.867	728.106	58.269	20.331	-	14.232	2.849	24.178	-	-	8.155.573	41.259	8.196.832
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-	-	-	-	-	791	-	791
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-	109	-	109
Transakcioni i kreditne kartice	7.346.690	728.106	58.269	20.331	-	14.232	2.849	24.178	-	-	8.153.396	41.259	8.194.655
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.277	-	1.277
Potraživanja od privrede	85.682.592	502.720	7.271	947	1.347	7.057	143	63	181.141	5	86.194.877	188.409	86.383.286
Velika preduzeća	76.510.573	371.606	-	-	276	6.609	-	1	180.034	5	76.882.455	186.649	77.069.104
Mala i srednja preduzeća	4.349.239	53.866	2.806	1	249	448	143	62	983	-	4.406.161	1.636	4.407.797
Mikro preduzeća i preduzetnici	879.562	77.248	2.276	946	822	-	-	-	124	-	960.854	124	960.978
Finansijske institucije	3.943.218	-	2.189	-	-	-	-	-	-	-	3.945.407	-	3.945.407
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.077.183	-	1.077.183
Ukupna izloženost	94.108.642	1.230.826	65.540	21.278	1.347	21.289	2.992	24.241	181.141	5	95.427.633	229.668	95.657.301
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	93.993.181	1.229.148	63.297	18.549	822	144	5	2.111	-	-	95.304.997	2.260	95.307.257
od čega: restrukturirana	-	9.824	-	-	-	-	-	-	-	-	9.824	-	9.824
Problematična potraživanja	115.463	1.678	2.243	2.728	524	21.145	2.987	22.130	181.141	5	122.636	227.408	350.044
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	94.108.642	1.230.826	65.540	21.278	1.347	21.289	2.992	24.241	181.141	5	95.427.633	229.668	95.657.301

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

Restrukturiranje

Banka nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovođenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolaterala, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora, itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost, potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd).

U procesu **restrukturiranja dužnika pravnih lica**, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Banka primenjuje (spisak nije sveobuhvatan, s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Banke (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;

- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko banke koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Banku i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Banke) i eksterni (između Banke i klijenta, Banke i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Banka raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njoj nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Banke i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Banke) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proisteći iz odnosa Banke i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Banci, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika, itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Banke (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Banke, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i/ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i/ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i/ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Banku istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

Kao deo RBI grupe, Banka je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Banci). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće, i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

"Forbearance" klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra "Performing", uključujući i one koji su reklasifikovani iz "Non-Performing" kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika, koja dokazuje da plasman više nije "Non-Performing",
- Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se "Forborne" izloženost smatrala kao "Performing" (za plasmane reklasifikovane iz „Non-Performing“ statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikovani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
- Redovna otplata značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
- Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otplatu. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

Osnovna načela kojih se Banka pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti **sva bilansna potraživanja od komitenta** u jednu partiju, uz moguće izuzetke.
- **Plan otplate** novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta, sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate, tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partije (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit, kartica, pozajmica..) i prema izloženosti;
- **Kamatna stopa** - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa, tarifa i naknada za usluge;
- **Obezbeđenje** novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- **Ukupne mesečne obaveze** klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Banci;
- **Modeli restrukturiranja** koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta.

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Banka primenjuje:

- Produženje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta, mogućnostima otplate, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Banke;
- *''Grace period''* od maksimalno 12 meseci, po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjeње kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u *''grace periodu''* od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku *''grace perioda''* vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakvom planu otplate glavnici duga, uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „Izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplata restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izađe iz default-a, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);
- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izađe iz docnje 30+ , period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

Podaci o restrukturiranim potraživanjima su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	3.327.899	652.557	443.687	6,1%	1.645.257
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	3.127.043	557.233	396.469	12,1%	1.640.530
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	200.856	95.324	47.218	0,9%	4.727
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	-	-	-	0,0%	-
Ostala potraživanja	33.813	14.383	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	102.282.452	9.392.333	11.919.013	9.883.962	6.850.759	11,7%	3.781.724
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	51.721	51.721	1.293	1,1%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.440.148	2.400.692	1.913.480	9,6%	496.028
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	-	-	-	0,0%	-
Gradvinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.894.249	4.829.111	2.677.997	59,6%	1.436.702
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	2.272.659	375.048	362.162	8,2%	1.834.373
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	31.247	30.982	30.983	0,6%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.801.539	1.782.953	1.454.677	33,4%	-
Ostalo	25.936.662	1.811.822	427.450	413.455	410.167	1,6%	14.621
Potraživanja od ostalih klijenata	46.651.537	324.743	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	203.167.487	13.039.033	15.246.912	10.536.519	7.294.446	7,5%	5.426.981

*Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obežbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	-	-	-	0,0%	-
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	-	-	-	0,0%	-
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	6.742	-	-	0,0%	-
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	423	-	-	0,1%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	3.763	-	-	0,0%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	-	-	-	0,0%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	2.556	-	-	0,0%	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	-	-	-	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	6.296.440	3.708	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	6.742	-	-	0,0%	-

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	51.478.878	2.599.452	3.673.646	709.640	342.677	7,1%	136.059
Stambeni krediti	25.649.873	1.152.578	3.411.313	582.633	288.401	13,3%	132.206
Potrošački i gotovinski krediti	19.032.104	1.082.317	262.333	127.007	54.276	1,4%	3.853
Transakcioni i kreditne kartice	6.767.761	350.401	-	-	-	0,0%	-
Ostala potraživanja	29.140	14.156	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	105.998.678	11.047.368	14.978.460	11.404.706	6.556.902	14,1%	1.502.150
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.769.799	362.404	293.903	293.903	293.903	7,8%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	23.833.188	2.698.089	3.551.278	2.158.932	1.740.909	14,9%	1.438.069
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	211	68	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	7.452.673	2.142.908	5.366.576	5.244.573	2.031.466	72,0%	19.399
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	28.635.591	1.497.042	2.779.693	750.074	588.032	9,7%	44.682
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.145.602	374.160	41.383	36.455	36.455	1,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.942.159	1.613.561	2.626.594	2.610.302	1.554.837	53,1%	-
Ostalo	33.219.455	2.359.136	319.033	310.467	311.300	1,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.669.352	377.280	72	72	0	0,0%	-
Ukupna izloženost	190.146.908	14.024.100	18.652.178	12.114.418	6.899.579	9,8%	1.638.209

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obežbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.196.832	32.707	-	-	-	0,0%	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.194.655	32.707	-	-	-	0,0%	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	86.383.286	191.106	9.824	-	-	0,0%	-
Poljoprivrede, šumarstvo, ribarstvo	1.459.924	3.369	-	-	-	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	28.012.829	24.853	-	-	-	0,0%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	76.356	1	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	13.166.774	52.833	-	-	-	0,0%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.736.602	85.849	9.824	-	-	0,0%	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.319.920	14.933	-	-	-	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.801.223	7.220	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	4.809.658	2.048	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	6.659	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	95.657.301	230.472	9.824	-	-	0,0%	-

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	3.673.646	189.909	283.335	60.228	(312.549)	3.327.899	2.884.212
Stambeni krediti	3.411.313	130.213	206.508	59.660	(267.635)	3.127.043	2.730.574
Potrošački i gotovinski krediti	262.333	59.696	76.827	568	(44.914)	200.856	153.638
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	14.978.460	805.001	1.900.465	116.773	(2.080.756)	11.919.013	5.068.255
Velika preduzeća	14.721.445	706.157	1.851.684	114.716	(2.035.556)	11.655.078	4.938.532
Mala i srednja preduzeća	199.870	93.668	44.672	1.804	(36.708)	213.962	108.206
Mikro preduzeća i preduzetnici	57.145	5.176	4.109	253	(8.492)	49.973	21.517
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	72	-	72	4	(4)	-	-
Ukupna potraživanja	18.652.178	994.910	2.183.872	177.005	(2.393.309)	15.246.912	7.952.467

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	9.824	4.187	-	-	(7.269)	6.742	6.742
Velika preduzeća	9.824	3.764	-	-	(7.269)	6.319	6.319
Mala i srednja preduzeća	-	423	-	-	-	423	423
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	9.824	4.187	-	-	(7.269)	6.742	6.742

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite i potraživanja ili investicione hartije od vrednosti i bilo koje rezerve za potencijalne gubitke nakon što Kreditno odeljenje Banke utvrdi da su kredit ili obezbeđenje nenaplativi. Ovakva odluka se donosi nakon razmatranja informacija kao što su nastanak značajnih izmena u finansijskom položaju dužnika/izdavaoca hartija od vrednosti tako da dužnik/izdavalac hartija od vrednosti ne može više da plaća obaveze ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan za otplatu celokupne izloženosti. Za manje, standardizovane kredite, odluke o otpisu generalno se baziraju na statusu kašnjenja proizvoda.

U knjizi trgovanja se nalaze akcije u iznosu od RSD 404 hiljada (2015.: RSD 366 hiljade) i one nemaju rejting.

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koja proističe iz transakcije sa derivatima:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Over-the-counter</u>	
	<u>Nominalna vrednost</u>	<u>Fer vrednost</u>
31. decembar 2016.		
Potraživanja po osnovu derivata	6.144.051	17.741
Obaveze po osnovu derivata	(6.133.143)	(6.807)
31. decembar 2015.		
Potraživanja po osnovu derivata	18.562.710	28.968
Obaveze po osnovu derivata	(13.148.326)	(33.123)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Banka drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite, koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2016. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	168.819	15.283.732	58.324	3.395	-	25.894	90.355	15.630.519
Stambeni krediti	114.932	15.277.190	58.324	-	-	25.771	90.355	15.566.572
Potrošački i gotovinski krediti	46.213	6.542	-	3.395	-	123	-	56.273
Transakcioni i kreditne kartice	7.670	-	-	-	-	-	-	7.670
Ostala potraživanja	4	-	-	-	-	-	-	4
Potraživanja od privrede	688.154	1.793.301	18.176.559	3.509.752	124.196	2.806.113	217.863	27.315.938
Velika preduzeća	310.283	1.075.694	16.144.651	3.213.523	122.626	2.662.925	214.682	23.744.384
Mala i srednja preduzeća	334.552	575.804	1.974.931	276.581	-	75.743	3.180	3.240.791
Mikro preduzeća i preduzetnici	43.319	141.803	56.977	19.648	-	67.445	1	329.193
Poljoprivrednici	-	-	-	-	1.570	-	-	1.570
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	3.513.147	124.196	2.832.007	308.218	42.946.457
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	841.678	15.548.017	17.031.137	3.425.792	124.196	2.734.663	249.349	39.954.832
od čega: restrukturirana	8.352	1.369.604	1.816.338	18.262	-	13.296	25.329	3.251.181
Problematična potraživanja	15.295	1.529.016	1.203.746	87.355	-	97.344	58.869	2.991.625
od čega: restrukturirana	3.451	899.159	1.179.473	87.355	-	4.102	2.261	2.175.801
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	3.513.147	124.196	2.832.007	308.218	42.946.457

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	32.652	753	-	-	-	-	-	33.405
Stambeni krediti	-	753	-	-	-	-	-	753
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	21.459	-	-	-	-	-	-	21.459
Ostala potraživanja	11.193	-	-	-	-	-	-	11.193
Potraživanja od privrede	1.017.207	234.462	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	11.982.946
Velika preduzeća	856.429	134.649	1.297.799	600.064	190.815	5.151.393	333.678	8.564.827
Mala i srednja preduzeća	124.582	70.616	139.929	4.197	-	56.665	8.856	404.845
Mikro preduzeća i preduzetnici	36.196	29.197	1.852	-	-	4.468	-	71.713
Poljoprivrednici	-	-	-	-	2.941.561	-	-	2.941.561
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	1.048.626	235.215	1.432.038	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.007.576
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1.233	-	7.542	-	-	-	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2015. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja					Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac	
					Drugo lice	
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	252.109	15.258.431	96.310	5.642	-	15.612.492
Stambeni krediti	134.073	15.229.174	93.755	-	-	15.457.002
Potrošački i gotovinski krediti	113.948	29.257	2.555	5.642	-	151.402
Transakcioni i kreditne kartice	4.085	-	-	-	-	4.085
Ostala potraživanja	3	-	-	-	-	3
Potraživanja od privrede	686.573	2.345.768	14.369.956	4.502.154	151.702	22.056.153
Velika preduzeća	272.171	1.616.485	12.644.316	4.269.681	151.702	18.954.355
Mala i srednja preduzeća	390.218	603.263	1.668.372	210.577	-	2.872.430
Mikro preduzeća i preduzetnici	24.184	126.020	57.268	21.896	-	229.368
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	2	-	-	2
Ukupna potraživanja	938.682	17.604.199	14.466.266	4.507.798	151.702	37.668.647
Prema kategorijama potraživanja						
Neproblematična potraživanja	913.072	15.780.411	12.452.195	4.308.716	151.702	33.606.096
od čega: restrukturirana	20.526	1.443.100	685.839	974.539	-	3.124.004
Problematična potraživanja	25.610	1.823.788	2.014.071	199.082	-	4.062.551
od čega: restrukturirana	6.005	1.329.381	1.820.973	127.115	-	3.283.474
Ukupna potraživanja	938.682	17.604.199	14.466.266	4.507.798	151.702	37.668.647

U hiljadama dinara Vanbilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja					Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac	
					Banka	
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	14.306	-	-	-	-	14.306
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	13.029	-	-	-	-	13.029
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	1.277
Potraživanja od privrede	1.266.308	198.704	1.850.414	664.674	12.151	3.992.251
Velika preduzeća	1.115.713	98.073	1.672.456	656.138	-	3.542.380
Mala i srednja preduzeća	91.375	66.634	177.958	5.205	-	341.172
Mikro preduzeća i preduzetnici	59.220	33.997	-	3.331	-	96.548
Poljoprivrednici	-	-	-	-	12.151	12.151
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.280.614	198.704	1.850.414	664.674	12.151	4.006.557
Prema kategorijama potraživanja						
Neproblematična potraživanja	1.280.614	198.704	1.838.645	664.674	12.151	3.994.788
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	11.769	-	-	11.769
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.280.614	198.704	1.850.414	664.674	12.151	4.006.557

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvređenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje.

Politika Banke je da vrši blagovremenu realizaciju kolaterala na pravi način. Banka generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojim/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima u hiljadama RSD	
LTV racio	31.12.2016.	31.12.2015
Ispod 50%	21.686.305	17.773.115
Od 50% do 70%	10.122.643	9.939.308
Od 70% do 90%	7.976.443	10.441.359
Od 90% do 100%	1.759.897	1.261.488
Od 100% do 120%	2.067.515	2.387.633
Od 120% do 150%	968.189	1.865.554
Preko 150%	2.187.661	2.990.127
Ukupno	46.768.653	46.658.584
Prosečan LTV pokazatelj	26%	33%

Banka upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava, preporuke Sektora rizika (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarog odobrenja od RBI) i odobravaju na Kreditnom odboru Banke i to kao maksimum izloženosti Banke u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

Tokom 2016. i 2015. godine, Banka je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije
- obveznice stare devizne štednje izdate od strane Republike Srbije
- obveznice finansijskih institucija (Erste bank a.d. Novi Sad i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd)
- obveznice međunarodnih finansijskih institucija (IFC i KfW).

Banka je tokom 2016. i 2015. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2016. i 2015. godine, Banka je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori (kvazi FX Forward),
- FX swap ugovori,
- kamatni swap.

Banka koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Banke (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Banka vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Hedge Accounting metodologija

U cilju zaštite od kamatnog rizika, koriste se derivati među kojima je najzastupljeniji kamatni svop. Ovaj instrument u svom osnovnom obliku omogućava razmenu kamatnih novčanih tokova pri čemu jedan tok ima fiksnu a drugi varijabilnu kamatnu stopu. Ovaj instrument poseduje osobine koje omogućavaju transformaciju fiksnih kamatnih izloženosti u varijabilne i obrnuto, i kao takav je idealan za ublažavanje-anuliranje kamatnih rizika. Hedge Accounting metodologija modifikuje uobičajeni knjigovodstveni tretman instrumenta (kamatni svop) i objekta hedge-a, i omogućava da se rezultati instrumenta u bilansu uspeha prepoznaju u istim vremenskim periodima kao i rezultati objekata hedge-a, ofsetujući ih istovremeno. Ovo se naziva „matching concept“.

Cash Flow Hedge

Banka je započela sa zaključenjem Cash Flow Hedge transakcija tokom 2011. godine u cilju smanjenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih tokova, a koji su prouzrokovani promenama kamatnih stopa.

Cilj zaključenja Cash Flow Hedge transakcija je eliminisanje varijabiliteta u iznosima kamate koju će Banka plaćati na izvore sredstava, a koji proizilazi iz promene referentnog kamatnog indeksa.

Namera je da se minimizira rizik promene kamatne stope kod kredita na koje Banka plaća promenljivu kamatnu stopu i na taj način zatvara gap kamatnih stopa koristeći se svopom kao instrumentom (Banka prima kamatu po promenljivoj stopi, a plaća po fiksnoj). Na ovaj način kamatna stopa koju Banka ima u odnosu na kreditora bi se transformisala u fiksnu, čime bi se unapredila usaglašenost izvora sredstava sa postojećim plasmanima Banke koji su na bazi fiksne kamatne stope.

Banka u postupku ocene efektivnosti zaključenih transakcija koristi „dollar offset“ metod. Oba testa –retrospektivni i prospektivni – obavljeni na kraju godine, pokazali su visok stepen efektivnosti zaključenih transakcija.

Portfolio Hedge

U toku 2013. godine, Banka je uvela u upotrebu novu tehnologiju, Portfolio Hedge (Macro Fair Value Hedge).

Cilj zaključenja Fair Value Hedge transakcija je zaštita od kamatnog rizika pozicija koje su ugovorene sa fiksnom kamatnom stopom. U okviru ove metodologije, realizuje se transformacija fiksne kamatne stope u varijabilnu upotrebom kamatnog svopa. Ceo efekat merenja fer vrednosti instrumenta i objekta zaštite se odražava na bilans uspeha.

Predmet Macro Fair Value Hedge-a (Portfolio hedge-a) je ceo portfolio ili deo portfolija koji se sastoji od instrumenata koji mogu biti na strani aktive ili na strani pasive. Ova metodologija uzima u obzir dva najbitnija aspekta koji su posledica promene kamatne stope:

- promena kamatne stope menja sadašnju vrednost novčanih tokova finansijskih instrumenata
- promena kamatne stope dovodi do promene načina otplate klijenata (rizik prevremene otplate ili default-a).

U cilju utvrđivanja efektivnosti, kod ove metodologije se koristi „dollar offset“ metoda.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Banka u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata),
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta,
- subordiniranim obavezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Banka kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Banke.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2016.	2015.
Prosečni racio tokom izveštajnog perioda	2,39	2,08
Maksimalni racio tokom izveštajnog perioda	2,60	2,49
Minimalni racio tokom izveštajnog perioda	2,02	1,63

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	56.508.820	56.508.820	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18.145	18.145	18.145	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	33.826.609	3.098.173	3.492.337	5.944.166	19.500.592	1.791.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	18.116.154	18.135.519	14.284.555	305.765	1.098.218	2.446.981	-
Kredit i potraživanja od komitenata	124.648.696	137.321.999	24.944.659	4.702.597	30.215.112	55.924.239	21.535.392
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	87.075	87.075	87.075	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	498.565	726.480	-	-	-	-	726.480
Ukupno	247.370.822	260.291.410	98.941.427	8.500.699	38.430.229	90.365.842	24.053.213
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	6.807	6.807	6.807	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	114.902	114.902	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.433.429	3.433.429	1.799.890	-	363.009	1.270.530	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.661.377	191.661.377	172.172.135	2.673.681	5.779.480	6.655.453	4.380.628
Ukupno	195.216.515	195.216.515	174.093.734	2.673.681	6.142.489	7.925.983	4.380.628
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	52.154.307	65.074.895	(75.152.307)	5.827.018	32.287.740	82.439.859	19.672.585
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	-	-	(75.152.307)	(69.325.289)	(37.037.549)	45.402.310	65.074.895

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Banka ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana, već za koje postoji „stickiness“, tj. za koje Banka, u skladu sa internim modelom, očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Banka poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	52.143.951	52.143.951	52.143.951	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	29.334	29.334	29.334	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	6.146.661	-	-	6.146.661	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23.275.760	23.275.760	3.208.948	6.427.034	7.380.409	5.447.973	811.396
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	28.864.439	28.867.060	24.624.937	341.693	854.501	3.045.929	-
Kredit i potraživanja od komitenata	117.196.887	130.801.428	25.588.349	6.816.300	25.762.106	52.185.543	20.449.130
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	59.703	59.703	59.703	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	304.093	532.008	-	-	-	-	532.008
Ukupno	228.020.828	241.855.905	105.655.222	13.585.027	40.143.677	60.679.445	21.792.534
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	33.123	33.123	33.123	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	70.874	70.874	70.874	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.078.982	3.078.982	1.099.700	3.680	357.581	1.430.323	187.698
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	174.319.264	174.319.264	141.690.414	10.479.795	10.548.324	7.747.317	3.853.414
Ukupno	177.502.243	177.502.243	142.894.111	10.483.475	10.905.905	9.177.640	4.041.112
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2015. godine	50.518.585	64.353.662	(37.238.889)	3.101.552	29.237.772	51.501.805	17.751.422
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2015. godine	-	-	(37.238.889)	(34.137.337)	(4.899.565)	46.602.240	64.353.662

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

<u>U hiljadama RSD</u>	2016.	2015.
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja od komitenata	47.189.065	44.562.214
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	12.534.676	17.016.391
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	180.625.296	162.718.533

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Banke:

<u>U hiljadama RSD</u>	2016.		2015.	
	Iznos	Fer vrednost	Iznos	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	30.607.463	30.607.463	32.466.736	32.466.736
Ostali gotovinski ekvivalenti	25.901.352	25.901.352	19.677.216	19.677.216
Nezaložene državne obveznice	33.826.609	33.826.609	23.275.760	23.275.760

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2016. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	18.145
Kredit i potraživanja	-	-	-	142.764.850
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	33.826.609	-
Ukupno aktiva	-	-	33.826.609	199.291.810

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2015. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	29.334
Kredit i potraživanja	-	-	-	146.061.326
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	23.275.760	-
Ukupno aktiva	-	-	23.275.760	198.234.611

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje banke zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Banke tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>Knjigovodstvena vrednost</u>	<u>Portfolio namenjen trgovanju</u>	<u>Portfolio kojim se ne trguje</u>
31. decembar 2016. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	56.508.815	-	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	18.145	18.145	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16	13.666.763	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	33.826.609	-	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	18.116.154	-	18.116.154
Kredit i potraživanja od komitenata	19	124.648.696	-	124.648.696
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		87.075	-	87.075
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		6.807	6.807	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		114.902	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	3.433.429	-	3.433.429
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	191.661.377	-	191.661.377
31. decembar 2015. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	52.143.951	-	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	29.334	29.334	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17	6.146.661	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	18	23.275.760	-	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	28.864.439	-	28.864.439
Kredit i potraživanja od komitenata	20	117.196.887	-	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		59.703	-	59.703
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		33.123	33.123	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		70.874	-	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	26	3.078.982	-	3.078.982
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	27	174.319.264	-	174.319.264

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa,
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identifikuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Banka prati i kontroliše izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Banka na dan 31.12.2016. godine i 31.12.2015. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap/Duration“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Broj korpi i ročnost definišu se na nivou ALCO-a.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama, ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p. i procenu njihovog modifikovanog trajanja.

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine prikazan je narednom tabelom:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Ukupno</u>	<u>do 1 meseca</u>	<u>od 1 do 3 meseca</u>	<u>od 3 meseca do godinu dana</u>	<u>od 1 do 5 godina</u>	<u>preko 5 godina</u>	<u>Nekamatonosno</u>
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	14.183.515	-	-	-	-	42.325.300
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18.145	-	-	-	-	-	18.145
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	87.075	-	87.075	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	18.116.154	14.209.109	306.417	972.235	2.623.175	-	5.218
Kredit i potraživanja od komitenata	124.648.696	55.494.032	28.223.417	24.082.713	10.137.929	6.485.733	224.872
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	3.098.173	4.996.465	5.944.166	17.996.464	1.791.341	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke investicije	498.565	-	-	-	-	-	498.565
Ukupno	247.370.822	86.984.829	33.613.374	32.171.847	43.251.598	8.277.074	43.072.100
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	6.807	-	-	-	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	114.902	-	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.433.429	1.798.118	-	1.633.539	-	-	1.772
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.661.377	173.522.542	10.420.880	5.759.640	1.725.615	214.301	18.399
Ukupno	195.216.515	175.320.660	10.535.782	7.393.179	1.725.615	214.301	26.978
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2016. godine	52.154.307	(88.335.831)	23.077.592	24.778.668	41.525.983	8.062.773	43.045.122

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2015. godine prikazan je narednom tabelom:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Ukupno</u>	<u>do 1 meseca</u>	<u>od 1 do 3 meseca</u>	<u>od 3 meseca do godinu dana</u>	<u>od 1 do 5 godina</u>	<u>preko 5 godina</u>	<u>Nekamatonosno</u>
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	52.143.951	14.939.490	-	-	-	-	37.204.461
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	29.334	-	-	-	-	-	29.334
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	59.703	-	59.703	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	28.864.439	24.472.705	158.114	207.448	4.018.138	-	8.034
Kredit i potraživanja od komitenata	117.196.887	38.184.186	31.938.016	26.028.924	8.614.667	11.792.090	639.004
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	6.146.661	-	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23.275.760	3.208.948	6.427.034	7.380.409	5.447.973	811.396	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke investicije	304.093	-	-	-	-	-	304.093
Ukupno	228.020.828	80.805.329	38.582.867	39.763.442	18.080.778	12.603.486	38.184.926
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	33.123	-	-	-	-	-	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	70.874	-	70.874	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.078.982	824.009	-	1.966.694	54.428	11.948	221.903
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	174.319.264	146.067.422	12.335.974	11.182.395	3.432.703	125.363	1.175.407
Ukupno	177.502.243	146.891.431	12.406.848	13.149.089	3.487.131	137.311	1.430.433
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2015. godine	50.518.585	(66.086.102)	26.176.019	26.614.353	14.593.647	12.466.175	36.754.493

/iv/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Banka nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Mark-to-Model vrednost akcija raspoređenih u knjizi trgovanja na dan 31. decembar 2016. godine iznosila je 404 hiljada RSD (31. decembar 2015. godine iznosila je 366 hiljade RSD).

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Banke.

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Banka je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Banke predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti, koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu pretpostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (aprecijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (aprecijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupno
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2016	41.960	573.551	(3.991)	13.665	
Efekat+10% (aprecijacija strane valute)	3.815	52.141	(363)	1.242	56.835
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(2.208)	(30.187)	210	(719)	(32.904)
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2015	12.801	(54.143)	(55.085)	8.675	
Efekat+10% (aprecijacija strane valute)	1.164	(4.922)	(5.008)	789	(7.977)
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(674)	2.850	2.899	(457)	4.618

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Banka bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Banka nastoji da umanji rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	840.706	33.899.530	1.308.641	1.094.771	19.365.167	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	18.145	18.145
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.428.792	1.237.971	-	-	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.764.379	-	-	29.062.230	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.544.145	11.013.241	12.437	37.623	508.708	18.116.154
Kredit i potraživanja od komitenata	87.107	73.327.592	6.768.626	45	44.465.326	124.648.696
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	87.075	-	-	-	87.075
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	498.565	498.565
Ukupno finansijska imovina	19.900.750	124.329.788	8.089.704	1.132.439	93.918.141	247.370.822
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	6.807	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	114.902	-	-	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.924	2.324.164	7.700	2.566	1.030.075	3.433.429
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	14.707.478	123.523.343	8.120.449	2.460.888	42.849.219	191.661.377
Ukupno finansijske obaveze	14.776.402	125.962.409	8.128.149	2.463.454	43.886.101	195.216.515
Vanbilans - netirano	(5.082.388)	2.206.172	34.454	1.344.680	1.497.082	-
Devizna pozicija 2016.	41.960	573.551	(3.991)	13.665	51.529.122	52.154.307

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2015. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.642.805	24.897.469	1.567.555	948.219	23.087.903	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	29.334	29.334
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	-	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	2.913.380	-	-	20.362.380	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.266.380	20.733.211	78.442	777.706	3.008.700	28.864.439
Kredit i potraživanja od komitenata	23.469	70.947.225	7.818.231	219	38.407.743	117.196.887
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	59.703	-	-	-	59.703
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	304.093	304.093
Ukupno finansijska imovina	12.079.315	119.550.988	9.464.228	1.726.144	85.200.153	228.020.828
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	33.123	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	70.874	-	-	-	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	60.616	2.309.801	54.612	4.160	649.793	3.078.982
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	12.580.303	117.235.546	7.082.700	2.417.942	35.002.773	174.319.264
Ukupno finansijske obaveze	12.640.919	119.616.221	7.137.312	2.422.102	35.685.689	177.502.243
Vanbilans - netirano	574.406	11.088	(2.381.999)	704.633	1.091.872	-
Devizna pozicija 2015.	12.802	(54.145)	(55.083)	8.675	50.606.336	50.518.585

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je svodenje izloženosti Banke operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Banku sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudencijalno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima, ako i na osnovu zdravog razuma.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Banke.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Banka prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge zastupanja, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Banka i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte.

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Banke, na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta, na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije, kao regulator za bankarski sektor, definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Banku. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Banke.

Banka je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta, na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapital na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti i

- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja odnos kapitala i rizične aktive, na nivou koji ne može biti manji od 12%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisano od strane Narodne banke Srbije.

Regulatorni kapital banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke od kapitala:

- Osnovni kapital banke sastoji se od: uplaćenog akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, rezervi iz dobiti, i dobiti banke, umanjeno za: gubitke iz prethodnih godina i tekuće godine, nematerijalna ulaganja, stečene sopstvene obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, koje je banka uzela u zalogu i regulatorna usklađivanja. Regulatorna usklađivanja čine: nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, ostale negativne revalorizacione rezerve koje se ne odnose na odbitne stavke od osnovnog kapitala ili elemente koji se uključuju u dopunski kapital banke, dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koje su umanjene zbog promene kreditnog rejtinga banke i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke.
- Dopunski kapital čini zbir: uplaćenog akcijskog kapitala po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija banke, dela pozitivnih revalorizacionih rezervi banke, hibridnih instrumenata kapitala i subordiniranih obaveza, umanjeno za: stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije, preferencijalne kumulativne akcije koje je banka uzela u zalogu i potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke koja su obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom.
- Odbitne stavke od kapitala banke su:
 - direktna ili indirektna ulaganja banke u druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% njihovog kapitala;
 - ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% njihovog kapitala;
 - ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke;
 - iznos prekoračenja kvalifikovanog učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru;
 - iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka ako druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana;
 - potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim sa bankom ili prema zaposlenima u banci, koje je banka pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima koja nisu povezana sa bankom, odnosno nisu zaposlena u banci.

Banka se pridržava sledećih ograničenja za pojedine elemente kapitala:

- osnovni kapital čini najmanje 50% kapitala;
- subordinirane obaveze uključene u dopunski kapital ne mogu biti veće od 50% iznosa osnovnog kapitala;
- ukupan iznos hibridnih instrumenata, isključujući hibridne instrumente koji se usled pogoršanja finansijskog stanja banke mogu pretvoriti u njene akcije (osim preferencijalnih kumulativnih akcija), ne može biti veći od 35% kapitala banke;
- ukupan iznos svih hibridnih instrumenata ne može biti veći od 50% osnovnog kapitala banke.

Bankarske transakcije se raspoređuju u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu. Rizična aktiva i rizične vanbilansne stavke se obračunavaju u skladu sa specifičnim zahtevima, čiji je cilj da odražavaju različite stepene rizika karakteristične za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke, a koji nisu priznati u finansijskim izveštajima.

Svojom politikom Banka nastoji da održi jaku kapitalnu bazu, u cilju obezbeđenja poverenja investitora, kreditora i ostalih tržišnih subjekata, kao i obezbeđenja daljeg rasta i razvoja poslovnih aktivnosti. Uočen je uticaj nivoa kapitala na stopu prinosa akcionara i Banka prepoznaje potrebu da održava ravnotežu između potencijalno mogućih većih stopa prinosa na kapital sa jedne strane i prednosti i sigurnosti koju obezbeđuje jaka kapitalna baza u promenljivim tržišnim uslovima poslovanja.

Banka ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Osnovni kapital		
Aksijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobiti	23.353.465	23.353.465
Umanjeno za: nematerijalna ulaganja	(560.887)	(432.956)
Umanjeno za: neto negativne revalorizacije rezerve	(92.800)	(56.124)
Umanjeno za: potrebna rezerva za kreditne gubitke	(14.951.422)	(18.675.904)
Ukupno osnovni kapital	35.214.514	31.654.639
Dopunski kapital	-	-
Odbitne stavke		
Umanjeno za: Ulaganja u lica u finansijskom sektoru koja prelaze 10% njihovog kapitala	(498.535)	(304.063)
Umanjeno za: Prekoračenja kvalifikovanog učešća u lica u nefinansijskom sektoru	(28)	(28)
Ukupno odbitne stavke	(498.563)	(304.091)
Ukupno regulatorni kapital	34.715.951	31.350.548
Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	16.440.696	15.305.162
Devizni rizik	-	34.025
Cenovni rizik	14.052	15.957
Operativni rizik	2.291.257	2.442.305
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	22,22%	21,14%

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Narodne banke Srbije, sa stanjem na dan 31.decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2016.	2015.
Adekvatnost kapitala	min. 12%	22,22%	21,14%
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 281,2 mil.	EUR 257,8 mil.
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	maks. 60%	13,18%	14,10%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	79,73%	98,28%
Uži pokazatelj likvidnosti	min. 0,7	1,63	1,43
Širi pokazatelj likvidnosti	min. 1	2,30	2,30
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	0,84%	0,90%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	17,58%	19,40%

*Pojedinačno najveća izloženost

Banka koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije, koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti varijabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Banka izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Banke. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Banke i sl. Politika Banke u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Banke.

6. Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Banka koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Imajući u vidu da su za najveći deo finansijskih sredstava i obaveza Banke ugovorene varijabilne kamatne stope, promene u tekućim kamatnim stopama dovode do promena u ugovorenim kamatnim stopama. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Banke i

njenih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih svopova se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Banka koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalom rokom dospeća.

Fer vrednost forwarda se obračunava korišćenjem važećih forward stopa.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Banka koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Banka pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- * Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- * Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- * Nivo 3: Model vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili pretpostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama diler. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spreadove i druge premije koje se koriste pri određivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilitet i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Banka koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

<u>U hiljadama RSD</u>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2016.				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	17.741	404	-	18.145
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	13.666.763
	13.684.504	404	-	13.684.908
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	 6.807	 -	 -	 6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	114.902	-	-	114.902
	121.709	-	-	121.709
 31.12.2015.	 Nivo 1	 Nivo 2	 Nivo 3	 Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	28.968	366	-	29.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	6.146.661
	6.175.629	366	-	6.175.995
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	 33.123	 -	 -	 33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	70.874	-	-	70.874
	103.997	-	-	103.997

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

Nivo 1: RSD -10,590 hiljada (2015.: RSD - 1.930)

Nivo 2: RSD 38 hiljada (2015.: RSD - 47)

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 31. decembar 2016.				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	56.508.815	-	56.508.815
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	18.011.647	18.011.647
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	125.821.991	125.821.991
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	36.584.845	-	36.584.845
	-	93.093.660	143.833.638	236.927.298
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	3.433.429	3.433.429
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	191.681.754	191.681.754
	-	-	195.115.183	195.115.183
Stanje na dan 31. decembar 2015.	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	52.143.951	-	52.143.951
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	29.660.044	29.660.044
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	118.477.008	118.477.008
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	23.737.948	-	23.737.948
	-	75.881.899	148.137.052	224.018.951
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	3.078.982	3.078.982
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	174.365.586	174.365.586
	-	-	177.444.568	177.444.568

Kada je to bilo moguće, fer vrednost kredita i potraživanje bazirana na dostupnim podacima iz tržišnih transakcija. Kada ovakvi podaci nisu raspoloživi, fer vrednost se određuje na bazi primene modela vrednovanja, na primer korišćenjem modela diskontovanja tokova gotovine. Inputi koji su korišćeni pri vrednovanju uključuju preostali rok dospeća, kreditni gubici, kamatne stope i sl. Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralima, fer vrednost se određuje na bazi fer vrednosti kolaterala koji služi kao obezbeđenje kredita.

Da bi se unapredila tačnost procena vrednosti za kredite plasirane stanovništvu i slične komercijalne kredite, krediti su grupisani u homogene grupe sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, tip dužnika, valuta, preostala ročnost i sl.

Fer vrednost depozita banaka i komitenata je određena korišćenjem metode diskontovanih tokova gotovine, uz korišćenje važećih kamatnih stopa za depozite iste vrste, valute, tipa komitenta i iste ili slične preostale ročnosti. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Nije obelodanjena fer vrednost investicija u zavisna društva od RSD 498.565 hiljade u 2016. godini, odnosno u zavisna društva i zajedničke poduhvate od RSD 304.093 hiljada u 2015. godini, koje su vrednovane po nabavnoj vrednosti, budući da njihova fer vrednost ne može biti pouzdano procenjena. Ne postoji tržište za ove investicije, niti se one mogu preneti. Banka ne namerava da otuđi ove investicije.

U nastavku su opisane metodologije i pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti za one finansijske instrumente koji nisu evidentirani po fer vrednostima u finansijskim izveštajima.

Aktiva čija fer vrednost približno odgovara knjigovodstvenoj

Za finansijsku aktivu i finansijsku pasivu koja je likvidna ili ima kratak rok dospeća (manje od jedne godine) pretpostavlja se da knjigovodstvena vrednost približno odgovara njenoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite po viđenju, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske aktive i pasive sa fiksnom kamatnom stopom koja se vodi po amortizovanim troškovima procenjuje se upoređivanjem tržišnih kamatnih stopa koje su bile prvobitno iskazane i trenutnih tržišnih stopa koje se nude za slične finansijske instrumente. Procenjena poštena vrednost depozita koji nose fiksnu kamatu zasniva se na diskontovanim gotovinskim tokovima, uz korišćenje preovlađujućih kamatnih stopa za depozite sličnih karakteristika, kao što su na primer tip depozita, tip komitenta, preostali rok dospeća i valuta.

7. Neto prihod po osnovu kamata

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	517.021	634.855
Banke		
- domaće	6.377	15.821
- strane	31.024	18.957
Privreda	2.707.833	3.586.433
Javni sektor	281	46.983
Stanovništvo	5.212.370	5.478.299
Hartije od vrednosti	1.703.599	1.952.061
Strana lica	14.190	3.827
	<u>10.192.695</u>	<u>11.737.236</u>
Rashodi od kamata		
Banke		
- domaće	(1.651)	(13.937)
- strane	(59.241)	(138.830)
Privreda	(192.212)	(431.466)
Javni sektor	(36.109)	(36.947)
Stanovništvo	(135.812)	(396.901)
Hartije od vrednosti	(29.108)	(48.014)
Strana lica	(36.922)	(187.804)
	<u>(491.055)</u>	<u>(1.253.899)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>9.701.640</u>	<u>10.483.337</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2016. godinu iznos od RSD 51.673 hiljade (2015.: RSD 104.295 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

8. Neto prihod po osnovu naknada i provizija

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	322.058	362.278
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	1.966.065	1.793.643
Naknade po osnovu platnog prometa	733.487	661.785
Naknade po osnovu garancija	304.274	294.143
Ostale naknade i provizije	1.542.657	1.528.150
	<u>4.868.541</u>	<u>4.639.999</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(204.009)	(202.192)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(390.383)	(359.086)
Ostale naknade i provizije	(671.549)	(538.242)
	<u>(1.265.941)</u>	<u>(1.099.520)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>3.602.600</u>	<u>3.540.479</u>

9. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana (kredita)	202.033	-
Ostali prihodi operativnog poslovanja	83.705	82.183
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	260	10.720
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	9.084	376
Prihodi od smanjenja obaveza	134	-
Prihodi od dividendi	-	445
Viškovi	577	769
Ostali prihodi	<u>97.147</u>	<u>73.699</u>
Ukupno	<u>392.940</u>	<u>168.192</u>

10. Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava	8.535.726	9.379.047
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	408.919	332.883
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	51.673	104.295
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	359.047	286.700
	9.355.365	10.102.925
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(9.160.381)	(11.381.451)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(528.803)	(396.934)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(32.781)	(81.050)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(4.995)	(17.633)
	(9.726.960)	(11.877.068)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(371.595)	(1.774.143)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi zarada	2.168.551	2.212.067
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	271.698	277.026
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	507.774	515.348
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	269.804	254.801
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	(187.918)	(279.878)
Ostali lični rashodi	31.951	27.438
Ukupno	3.061.860	3.006.802

12. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi zakupnine	627.193	612.294
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	511.226	515.140
Troškovi reklame i propagande	288.300	223.607
Troškovi održavanja stalnih sredstava	643.861	665.785
Ostali nematerijalni troškovi	503.812	506.473
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	29.791	40.007
Troškovi kancelarijskog materijala	118.358	115.435
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	314.969	245.625
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	166.563	169.593
Troškovi čuvanja imovine	128.463	119.897
Ostali materijalni troškovi i usluge	99.296	100.104
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	39.031	32.236
Troškovi PTT usluga	22.304	25.680
Troškovi ostalog materijala	154.739	157.149
Troškovi premija osiguranja	887.059	782.483
Troškovi poreza	64.928	73.469
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	34.206	17.183
Troškovi reprezentacije	46.021	39.528
Troškovi članarina	2.788	3.357
Ostalo	174.614	583.564
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	38.258	111.232
Ukupno	4.895.780	5.139.841

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije od 24. februara 2015. godine o merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u vezi s kreditima indeksiranim u stranoj valuti, a po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope, Banka je za svaki pojedinačni ugovor o kreditu u otplati koji je zaključen s korisnikom pre početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, bez obzira na stranu valutu u kojoj je ovaj kredit indeksiran, utvrdila ukupan iznos novčanih sredstava koji je naplatila po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope u periodu od jednostranog povećanja kamatne stope do početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Za utvrđenu razliku u iznosu od RSD 577.306 hiljada, Banka je korigovala stanje glavnice po osnovu kredita. Od ukupnog iznosa korekcije u 2015. godini, na teret ostalih rashoda je proknjižen iznos od RSD 477.253 hiljade, što je iskazano u okviru pozicije Ostalo, dok je preostali iznos od RSD 100.052 hiljade knjižen na teret rezervisanja (Napomena 27.4).

13. Porez na dobitak

13.1 Porez na dobitak za 2016. godinu se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Porez na dobitak	762.072	556.917
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(1.655)	(53.549)
Ukupno	760.417	503.368

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Dobitak pre oporezivanja	6.171.708	4.845.320
Obračunati porez po stopi od 15%	925.756	726.798
Usaglašavane efektivne kamatne stope:		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	11.024	16.492
Korekcije po osnovu transfernih cena	42.279	37.226
Usklađivanje prihoda	(249.868)	(290.954)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	18.370	2.269
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	10.309	11.529
Ostalo	2.547	8
Poreski rashod	760.417	503.368
<u>Efektivna poreska stopa</u>	<u>12,32%</u>	<u>10,39%</u>

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2016. i 2015. godine je prikazano kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Stanje 1. januara 2016.</u>	<u>Iskazano u okviru bilansa uspeha</u>	<u>Iskazano u okviru kapitala</u>	<u>Stanje 31. decembra 2016.</u>
Nekretnine i oprema	236.636	(17.278)	-	219.358
Rezervisanja za otpremnine	56.230	8.269	-	64.499
Rezervisanja za sudske sporove	15.387	6.903	-	22.290
Ostalo	6.050	3.761	-	9.811
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.905	-	7.959	17.864
Ukupno	324.208	1.655	7.959	333.822

U hiljadama RSD	Stanje 1. Januara 2015.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. Decembra 2015.
Nekretnine i oprema	216.208	20.428	-	236.636
Rezervisanja za otpremnine	37.628	18.602	-	56.230
Rezervisanja za sudske sporove	-	15.387	-	15.387
Ostalo	6.918	(868)	-	6.050
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	32.788	-	(22.883)	9.905
Ukupno	293.542	53.549	(22.883)	324.208

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

14. Gotovina i sredstva kod centralne banke

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	16.423.948	17.527.246
Blagajna	2.941.219	3.060.658
Depoziti viškova novčanih sredstava	-	2.500.000
	19.365.167	23.087.904
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	14.183.515	12.439.490
Blagajna	22.953.399	16.616.460
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	6.739	97
	37.143.653	29.056.047
Minus: Ispravka vrednosti	(5)	-
Stanje na dan 31. decembar	56.508.815	52.143.951

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	206
Rashod	1.800	215
Ukidanje	(1.798)	(426)
Kursna razlika	3	5
Stanje na dan 31. decembar	5	-

Banka je tokom 2016. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stope izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2015. godini, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stope konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostala je nepromenjena tokom cele 2016. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je tokom cele 2016. godine primenjivala kamatnu stopu od 1,75% na godišnjem nivou.

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Na početku 2016. godine stopa izdvajanja obavezbe rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 22%, da bi tokom 2016. godine ova stopa bila smanjivana, i to: 17. januara na 21% i 17. februara na 20%.
- Na početku 2016. godine stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 15%, da bi tokom 2016. godine ova stopa bila sukcesivno smanjivana, i to: 17. januara na 14% i 17. februara na 13%.
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom početkom 2016. godine bila je 50%, a 17. januara je ova stopa povećana na 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2016. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate, naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EUROLIBOR-a uvećanog za 5 procentnih poena. Banka je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2016. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu, tako da se nije desilo da po ovom osnovu plati kamatu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Žiro račun	16.423.948	17.527.246
Blagajna – u dinarima	2.941.219	3.060.658
Blagajna - devizama	22.953.399	16.616.460
Devizni računi	2.385.493	3.262.779
Stanje na dan 31. decembar	44.704.059	40.467.143

15. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Akcije u dinarima	404	366
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	17.741	28.968
Stanje na dan 31. decembar	18.145	29.334

16. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice stranih finansijskih institucija	13.666.763	6.146.661
Stanje na dan 31. decembar	13.666.763	6.146.661

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	555
Rashod	-	-
Ukidanje	-	(603)
Kursna razlika		48
Stanje na dan 31. decembar	-	-

17. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice drugih banaka	1.504.127	-
Trezorski zapisi – Ministarstvo finansija Republike Srbije	32.322.482	23.275.760
	33.826.609	23.275.760
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembar	33.826.609	23.275.760

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	511
Rashod	-	1.387
Ukidanje	-	(1.898)
Kursna razlika	-	-
Stanje na dan 31. decembar	-	-

18. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	72.617	742.163
Devizni računi ostalih banaka	2.313.114	2.520.949
Čekovi u stranoj valuti	279	152
Kredit po repo transakcijama	500.120	3.000.222
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	265.465	877.151
Ostali kredit i plasmani	4.143.598	3.698.015
Namenski depoziti u stranoj valuti	10.840.326	18.028.408
	18.135.519	28.867.060
Minus: Ispravka vrednosti	(19.365)	(2.621)
Stanje na dan 31. decembar	18.116.154	28.864.439

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	2.621	2.372
Rashod	22.150	5.662
Ukidanje	(5.469)	(5.012)
Otpis	-	(494)
Kursna razlika	63	93
Stanje na dan 31. decembar	19.365	2.621

19. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenta obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	6.959	5.404
Kredit i po transakcionim računima	3.764.410	4.110.389
Potrošački krediti	333.956	488.999
Kredit i za likvidnost i obrtana sredstva	34.018.044	29.349.068
Investicioni krediti	22.248.343	20.487.897
Stambeni krediti	25.557.982	25.353.305
Gotovinski krediti	21.263.621	18.663.817
Ostali krediti i kreditne kartice	27.506.996	28.451.107
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa	500.222	303.776
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	43.068	166.025
Potraživanja po osnovu akceptiranja, avaliranja i plaćanja izvršenih po garancijama	-	282
Ostali plasmani i eskont menica	354.774	1.974.609
Kredit i za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	1.721.997	1.445.148
Dati depoziti	1.627	1.602
	<u>137.321.999</u>	<u>130.801.428</u>
Minus : Ispravka vrednosti	<u>(12.673.303)</u>	<u>(13.604.541)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>124.648.696</u>	<u>117.196.887</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	12.775.939	11.821.517
Rashod	6.367.381	8.325.317
Ukidanje	(5.882.568)	(6.104.434)
Otpis	(1.789.122)	(1.389.997)
Kursna razlika	173.022	123.536
Ukupno	<u>11.644.652</u>	<u>12.775.939</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	828.602	1.116.002
Rashod	2.686.315	2.800.307
Ukidanje	(2.494.128)	(3.098.950)
Otpis	-	(12)
Kursna razlika	7.862	11.255
Ukupno	<u>1.028.651</u>	<u>828.602</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>12.673.303</u>	<u>13.604.541</u>

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2016. godini odobravalala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga, okvirno do nivoa od 4.0% iznad EURIBOR-a , tj. okvirno do nivoa od 2,0% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne krediti na period do 7 godina, po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 5,5 % iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2,30% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika, banka je u 2016. godini odobravalala :

- Kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 6% do 9%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 5% uvećanoj za Belibor;
- Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3.5% do 4.95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina, preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 3%, pri čemu su u značajnoj meri korišćeni kako interni izvori, tako i posebne ino-kreditne linije, kao što su linije Evropske investicione banke (EIB);
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika, banka je odobravalala dinarske kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 7.5% do 12%. Dugoročni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani po preovlađujućoj kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za 4.95% za kredite sa deviznom klauzulom.

Sektoru stanovništva Banka je u 2016. godine odobravalala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6,75% iznad EURIBORA tj. od 4,80% do 10% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,12% do 30,00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 33,40% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite na maksimalni rok od 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3,09% do 6,75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 1,13% do 10% iznad BELIBORA za dugoročne kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,12% do 30,00% za dinarske kredite.

20. Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Raiffeisen Future a.d. Beograd, Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	244.437	244.437
Raiffeisen Invest a.d. Beograd, Društvo za upravljanje investicionim fondovima	174.346	174.346
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	307.667	-
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
	<u>726.480</u>	<u>418.813</u>
Minus : Ispravka vrednosti	<u>(227.915)</u>	<u>(227.915)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>498.565</u>	<u>190.898</u>

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd je osnovan u skladu sa ugovorom o osnivanju od 5. februara 2003. godine sklopljenim između Banke i Raiffeisen - Leasing International GmbH, Beč kao zajedničko ulaganje, gde svaki od ulagača učestvuje sa po 50% u kapitalu. Na bazi ugovora o kupoprodaji 50% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd, sklopljenog 24. oktobra 2016. godine između Banke i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Banka je postala vlasnik 100% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd. Posledično, investicije u Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd su reklasifikovane na dan 31. oktobar 2016. godine na ulaganja u zavisna društva. Na dan 31. decembar 2015. godine, investicije u Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd su bile iskazane na poziciji investicije u zajedničke poduhvate.

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	227.915	227.915
Promene	-	-
Stanje na dan 31. decembar	<u>227.915</u>	<u>227.915</u>

21. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Zemljište i građevinski objekti	3.522.176	3.590.429
Oprema	836.577	793.726
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	218.521	35.929
Stanje na dan 31. decembar	4.577.274	4.420.084

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Zemljište i građevinski objekti</u>	<u>Postrojena i ostala oprema</u>	<u>Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2015.	3.840.751	5.272.034	273	9.113.058
Povećanja	-	-	275.673	275.673
Prenos iz investicija u toku	7.216	268.730	(275.946)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(695.796)	-	(695.796)
Stanje 31. decembar 2015.	3.847.967	4.844.968	-	8.692.935
Stanje na dan 1. januar 2016.	3.847.967	4.844.968	-	8.692.935
Povećanja	-	-	588.730	588.730
Prenos iz investicija u toku	12.222	576.508	(588.730)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(478.171)	-	(478.171)
Stanje 31. decembar 2016.	3.860.189	4.943.305	-	8.803.494
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januar 2015.	176.720	4.304.525	-	4.481.245
Amortizacija	80.818	402.629	-	483.447
Otuđivanje i rashodovanje	-	(691.841)	-	(691.841)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	257.538	4.015.313	-	4.272.851
Stanje 1. januar 2016.	257.538	4.015.313	-	4.272.851
Amortizacija	80.475	335.938	-	416.413
Otuđivanje i rashodovanje	-	(463.044)	-	(463.044)
Stanje 31. decembar 2016.	338.013	3.888.207	-	4.226.220
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2015.	3.664.031	967.509	273	4.631.813
Stanje na dan 31. decembar 2015.	3.590.429	829.655	-	4.420.084
Stanje na dan 31. decembar 2016.	3.522.176	1.055.098	-	4.577.274

Na građevinskim objektima Banke nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

22. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	31.12.2016.	31.12.2015.
Patenti i licence	522.121	424.299
Ostala nematerijalna ulaganja	-	4.780
Stanje na dan 31. decembar	522.121	429.079

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	Patenti i licence	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2015.	2.505.025	27.257	2.532.282
Povećanja	195.072	-	195.072
Otuđenje i rashodovanje	(39.432)	-	(39.432)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	2.660.665	27.257	2.687.922
Stanje 1. januar 2016.	2.660.665	27.257	2.687.922
Povećanja	269.825	-	269.825
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.930.490	27.257	2.957.747
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2015.	2.053.948	16.110	2.070.058
Povećanja	221.850	6.367	228.217
Otuđenje i rashodovanje	(39.432)	-	(39.432)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	2.236.366	22.477	2.258.843
Stanje 1. januar 2016.	2.236.366	22.477	2.258.843
Amortizacija	172.003	4.780	176.783
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.408.369	27.257	2.435.626
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2015.	451.077	11.147	462.224
Stanje na dan 31. decembar 2015.	424.299	4.780	429.079
Stanje na dan 31. decembar 2016.	522.121	-	522.121

23. Odložena poreska sredstva

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2016. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2016.			2015.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	219.358	-	219.358	236.636	-	236.636
Rezervisanja za sudske sporove	64.499	-	64.499	15.387	-	15.387
Otpremnina za odlazak u penziju	22.290	-	22.290	56.230	-	56.230
Ostalo	9.811	-	9.811	6.050	-	6.050
Gubici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	(17.864)	(17.864)	-	(9.905)	(9.905)
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza), neto	315.958	(17.864)	333.822	314.303	(9.905)	324.208

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

24. Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	81.646	68.249
Potraživanja po osnovu prodaje	1.697	2.085
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	56.732	111.798
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	38.766	3.877
Potraživanja od zaposlenih	14.646	15.261
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	51.754	62.549
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	245.650	437.752
Prolazni i privremeni računi	20.397	11.539
Potraživanja u obračunu	21.233	16.029
Razgraničeni rashodi kamata	90	630
Razgraničeni ostali troškovi	118.912	112.468
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	344.639	335.007
Sredstva stečena naplatom	342.970	211.154
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	<u>1.341.149</u>	<u>1.390.415</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(120.461)</u>	<u>(191.039)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.220.688</u>	<u>1.199.376</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	106.251	115.124
Rashod	58.902	61.056
Ukidanje	(56.861)	(60.149)
Otpis	(1.728)	(9.780)
Ukupno	106.564	106.251
Stanje na dan 1. januar	84.788	4.714
Rashod	23.833	187.507
Ukidanje	(94.902)	(107.575)
Otpis	-	(39)
Kursna razlika	178	181
Ukupno	13.897	84.788
Stanje na dan 31. decembar	120.461	191.039

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>		<u>31.12.2015.</u>	
	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>
Požarevac, Vardarska br.2 - stambeni prostor	115,77	7.751	115,77	7.751
Smederevska Palanka, Neznalog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor	274,52	5.890	274,52	5.890
Beograd, ul. Ustanička br.14/a - poslovni prostor	1.785,00	189.962	1.785,00	185.328
Subotica, Jovana Mikića br.214-poljoprivredno zemljište	6.437,00	3.193	6.437,00	3.193
Subotica, Jovana Mikića br.214-stambeni prostor	281,60	1.221	281,60	1.221
Kruševac, Čupićeva 6/1 stambeni prostor	76,00	3.300	-	-
Novi Sad, Jovana Dučića 35 objekat za fiz.kul, ten.tereni	3.575,00	123.512	-	-
Pančevo, potes 2 Nemačko polje-zemljište i poslovno stambeni objekti	8.511,00	8.141	8.511,00	7.771
Stanje na dan 31. decembar	21.055,89	342.970	17.404,89	211.154

25. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.			31.12.2015.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	1.014.051	659.535	1.673.586	655.946	380.587	1.036.533
Obaveze po namenskim depozitima	15.457	15.881	31.338	-	20.046	20.046
Obaveze po ostalim depozitima	3.402	2.404	5.806	3.011	1.541	4.552
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	5.208	3.680	8.888
Obaveze po osnovu kredita	-	1.627.893	1.627.893	-	1.955.120	1.955.120
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	8.846	85.960	94.806	-	53.843	53.843
Stanje na dan 31. decembar	1.041.756	2.391.673	3.433.429	664.165	2.414.817	3.078.982

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	31.12.2016.		31.12.2015.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
EFSE	13.230	1.627.893	16.074	1.955.120
Stanje na dan 31. decembar	13.230	1.627.893	16.074	1.955.120

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvđuje na nivou 6-mesečnog Euribor-a plus margina od 3,05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama.

26. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.			31.12.2015.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	41.759.501	102.132.042	143.891.543	30.965.956	81.970.598	112.936.554
Obaveze po osnovu štednih depozita	398.748	29.663.790	30.062.538	434.815	35.662.768	36.097.583
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	37.501	700.996	738.497	43.064	661.485	704.549
Obaveze po osnovu namenskih depozita	148.574	2.881.403	3.029.977	309.544	2.610.263	2.919.807
Obaveze po osnovu ostalih depozita	513.613	1.394.734	1.908.347	825.259	2.289.322	3.114.581
Obaveze po osnovu overnight-a	2.637	1.320.339	1.322.976	2.325.293	5.685.567	8.010.860
Obaveze po osnovu kredita	-	10.033.462	10.033.462	-	9.781.655	9.781.655
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	2.067	671.970	674.037	117.920	635.755	753.675
Stanje na dan 31. decembar	42.862.641	148.798.736	191.661.377	35.021.851	139.297.413	174.319.264

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 10.033.462 hiljada (2015.: 9.781.655 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama.
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Kamatna stopa na dinarske tekuće račune na godišnjem nivou za velika i srednja preduzeća kretala se okvirno do 2,4%. Kamatna stopa za devizne tekuće račune na godišnjem nivou za velika i srednja preduzeća se kretala okvirno do 0,15% za valutu EUR.

Na kratkoročne dinarske depozite odobravana je godišnja kamatna stopa okvirno do 2,5% za velika i srednja preduzeća. Na kratkoročne devizne depozite u EUR odobravana je kamatna stopa okvirno do 0,5% na godišnjem nivou. Kamatna stopa zavisi od iznosa i roka oročavanja.

Na dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike primenjivala se godišnja kamatna stopa od 0,2 do 2,1%, dok je se na devizne oročene depozite primenjivala godišnja kamatna stopa do 0,10%. Kamatna stopa zavisila je od iznosa i roka oročavanja. U drugoj polovini godine banka nije nudila orocene depozite klijentima i na iste nije placana kamata.

Na devizna sredstva stanovništva, položena na devizne tekuće račune kamatna stopa iznosila je 0%.

Na dinarska sredstva položena na dinarske tekuće račune stanovništva, Banka nije obračunavala i isplaćivala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti za stanovništvo imali su godišnju kamatnu stopu od 1,00% do 4,50%, dok je na dugoročne dinarske depozite stanovništva zaključno sa 17. avgusta 2016. godine odobravana godišnja kamatna stopa u rasponu od 4,50% do 5,50% u zavisnosti od perioda oročenja i iznosa depozita, a počev od 18. avgusta 2016. godine dugoročni dinarski depoziti stanovništva su povučeni iz ponude Banke.

27. Rezervisanja

27.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	366.457	316.256
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	87.289	80.918
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	176.905	153.877
	<u>630.651</u>	<u>551.051</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	352.357	230.472
Rezervisanja za sudske sporove	130.248	102.579
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>18.350</u>	<u>10.719</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.131.606</u>	<u>894.821</u>

27.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	551.051	576.745
Nova rezervisanja	269.804	254.801
Ukidanje rezervisanja	(187.918)	(279.878)
Isplate	<u>(2.286)</u>	<u>(617)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>630.651</u>	<u>551.051</u>

27.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar.	230.472	165.280
Nova rezervisanja	528.803	396.934
Ukidanje rezervisanja	(408.919)	(332.883)
Kursne razlike	2.001	1.141
Stanje na dan 31. decembar	352.357	230.472

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 352.357 hiljade (31. decembar 2015.: RSD 230.472 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

27.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	102.579	6.822
Nova rezervisanja	28.399	100.513
Ostalo	260	-
Korišćenje rezervisanja	(990)	(4.756)
Stanje na dan 31. decembar	130.248	102.579

27.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	10.719	124.403
Nova rezervisanja	9.859	10.719
Ukidanje rezervisanja	-	(10.719)
Isplate	(2.228)	(113.615)
Kursne razlike	-	(69)
Stanje na dan 31. decembar	18.350	10.719

Rezervisanja formirana u 2014. godini u iznosu od RSD 113.615 hiljada po osnovu preporuke Narodne banke Srbije BAN 002/13 da se potraživanja od klijenta umanje za iznos novčanih sredstava koje je banka naplatila po osnovu jednostranog povećanja kamatne stope, odnosno povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope, i to u periodu od jednostranog povećanja kamatne stope do početka primena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih izveštaja, u potpunosti su iskorišćena tokom 2015. godine (Napomena 12).

28. Ostale obaveze

Ostale obaveze obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obaveze za naknadu	6.907	12.865
Obaveze prema dobavljačima	326.447	253.043
Obaveze po osnovu primljenih avansa	28.257	36.994
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	29.617	27.537
Obaveze u obračunu	68.490	27.346
Prolazni i privremeni računi	345.741	221.358
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	15	35
Obaveze za porez na dodatu vrednost	48.721	28.612
Obaveze za druge poreze i doprinose	2.680	5.930
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	127.636	74.038
Razgraničeni prihodi kamate	66.290	34.629
Razgraničeni ostali prihodi	227.715	196.351
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	7.726	5.198
Stanje na dan 31. decembar	1.286.242	923.936

29. Kapital

29.1. Kapital Banke na dan 31. decembra 2016. godine se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Aksijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacija rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju-obveznice	2.622	-
Hedžing rezerva	(29.815)	(47.698)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(65.606)	(8.426)
Dobitak	5.411.291	4.341.952
Stanje na dan 31. decembar	56.138.115	55.105.451

Raiffeisen See Region Holding GMBH, Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2016. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2016. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2015. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 4.341.952 hiljada.

U 2015. godini, Odlukom Skupštine od 9. novembra 2015. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2014. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 5.227.634 hiljada.

29.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	23.353.465	23.353.465
Stanje na dan 31. decembar	23.353.465	23.353.465

29.3. Banka ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala.

30. Potencijalne obaveze

30.1 Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Date garancije i druga jemstva	33.510.641	32.772.261
Izdati akreditivi	1.415.594	1.236.334
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	10.620.668	10.194.645
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	60.148.378	51.454.061
Stanje na dan 31. decembar	105.695.281	95.657.301

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivni, Banka je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 352.357 hiljada (2015: RSD 230.472 hiljada), koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Banke.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	24.710	1.001.590
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima, garancijama	6.969	181.783
Okvirne linije po dugoročnim kreditima, garancijama	1.155.559	199.104
Okvirne linije pravnih lica po karticama	603.533	617.513
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.151.198	1.269.598
Okvirne linije građana po karticama	7.678.699	6.925.057
Stanje na dan 31. decembar	10.620.668	10.194.645

30.2 Sudski sporovi

Protiv Banke se vodi 225 sudskih sporova (2015.: 213). Na dan 31. decembar 2015. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 734.727 hiljada (2014.: RSD 895.933 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Banka može pretrpeti, Banka je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 130.248 hiljada (2015.: RSD 102.579 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Banka je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom u cilju naplate potraživanja.

30.3 Preuzete obaveze po osnovu zakupa

Banka iznajmljuje poslovni prostor i putnička vozila putem operativnog lizinga.

Buduća plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Plaćanja po osnovu operativnog lizinga		
U periodu od jedne godine	465.726	459.773
U periodu između 1 i 5 godina	1.010.432	968.275
U periodu dužem od 5 godina	98.875	166.168
<u>Ukupno</u>	<u>1.575.033</u>	<u>1.594.216</u>

31. Povezana pravna lica

Banku kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Vienna, osnovan u Austriji, koji je vlasnik 100% običnih akcija Banke. Krajnji vlasnik Banke je Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, osnovana u Austriji. Takođe, Banka ima kontrolu nad svojim zavisnim društvima i zajedničkim poduhvatima: Raiffeisen Future ad. Beograd, Raiffeisen Invest a.d. Beograd i Raiffeisen Leasing a.d. Beograd

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Banke. Ove transakcije obuhvataju kredite, depozite i transakcije izvršene u stranoj valuti i obavljaju se pod komercijalnim i tržišnim uslovima.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica, koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

U hiljadama RSD

31.12.2016 31.12.2015.

AKTIVA

Gotovina i sredstva kod centralne banke:

Raiffeisen Bank International AG, Wien	72.617	742.163
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	8.258	6.845
	80.875	749.008

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz
bilans uspeha namenjena trgovanju

Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	16	364
Raiffeisen Bank International AG, Wien	12.106	7.114
	12.122	7.478

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Raiffeisen bank. A.S. Prague	1.237.971	-
	1.237.971	-

Kredit i potraživanja od banaka i drugih
finansijskih organizacija

Raiffeisen Bank International AG, Wien	25	5.065
Raiffeisen bank d.d., Bosna i Hercegovina	-	8
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	4.398.645	4.566.158
	4.398.670	4.571.231

Kredit i potraživanja od komitenata

Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	328.265	802.733
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	1.060.480	1.410.863
Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	48	252.983
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	1.028.313	890.911
	2.417.106	3.357.490

Potraživanja po osnovu finansijskih derivata
namenjenih zaštiti od rizika

Raiffeisen Bank International AG, Wien	52.738	33.377
	52.738	33.377

Ostala sredstva

Raiffeisen Bank International AG, Wien	33.741	27.028
Raiffeisen Leasing D.O.O.	3.376	4.119
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	-	234
Raiffeisen Banka DD Maribor	-	36
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	64	25
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	7.130	5.499
Raiffeisen Future a.d. Beograd	1.107	978
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	314	374
	45.732	38.293

PASIVA

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans Uspeha
namenjene trgovanju

Raiffeisen Bank International AG, Wien	3.444	7.504
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	-	354
	3.444	7.858

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika

Raiffeisen Bank International AG, Wien	114.902	70.874
	114.902	70.874

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Raiffeisen Bank International AG, Wien	8.788	13.406
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	6.927	99
Raiffeisen Banka d.d., Maribor	-	8.259
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	2.002	1.138
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	4.155	1.650
Raiffeisen Future a.d. Beograd	11.711	7.393
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	347.506	189.523
	381.089	221.468

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	10.579	11.584
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	12.520	115.294
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	12.022	119.047
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	2.211	3.467
	37.332	249.392

Ostale obaveze

Raiffeisen Bank International AG, Wien	84.630	49.247
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	456	532
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	1.403	237
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	1.084	1.026
Tatra Banka AS, Bratislava	-	21
PJSC Ukrainian processing center, Ukraina	278	62
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	1.967	16
Raiffeisen Bank ZRT Mađarska	87	-
Regional Card Processing Centre s.r.o. Bratislava	11.980	11.130
	101.885	62.271

BILANS USPEHA		
<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	48
Raiffeisen Leasing D.O.O. Beograd	74.565	99.617
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	19.014	22.928
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	-	468
Park City Real Estate DOO, Novi Sad	-	487
Bulding Business Centar DOO, Novi Sad	-	686
Raiffeisen Bank AS Prag	4.121	-
	97.700	124.234
Rashodi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(21.904)	(5.440)
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	(815)	(1.321)
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(610)	(699)
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	(14)	(138)
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	(105)	(64)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	-	(22)
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	-	(21)
Raiffeisen Bank AS Prag	(2.058)	-
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	(204)	(250)
Raiffeisen Future a.d. Beograd	(141)	(309)
	(25.851)	(8.264)
Prihodi od naknada i provizija:		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	31.459	1.029
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	6	6
Park City Real Estate DOO, Novi Sad	78	105
Bulding Business Centar DOO, Novi Sad	180	151
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	32.988
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	793	435
Raiffeisen Banka d.d., Maribor	-	164
Tatra Banka SA Prague	22	169
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	692	883
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	-	-
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	381	-
Raiffeisenbank Kosovo	27	-
Raiffeisen bank ZRT Mađarska	256	-
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	59.707	41.461
Raiffeisen Future a.d. Beograd	2.911	2.080
	96.512	79.471
Rashodi naknada i provizija:		
PJSC Ukrainian procesing center, Ukraina	(5.295)	(935)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(65)	-
Regional Card Processing Centre	(155.037)	(133.036)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(166.069)	(110.661)
Raiffeisen Invest a.d.	(2)	(1)
	(326.468)	(244.633)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	5.428
	-	5.428
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika		

Raiffeisen Bank Internacional AG, Wien	(24.121)	8.168
	(24.121)	8.168
Ostali poslovni prihodi		
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	1.627	1.660
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	23.952	23.032
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2.454	1.388
Payments S.R.L., Bucharest	-	27
Regional Card Processing Centre	1.228	-
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	3.582	3.554
Raiffeisen Future a.d. Beograd	4.483	4.343
	37.326	34.004
Neto (rashodi)/prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	610.055	(176.733)
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	(371.139)	(298.996)
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	(485.943)	(410.916)
	(247.027)	(886.645)
Ostali rashodi		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(14.613)	(14.495)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(328.300)	(270.351)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	(41.892)	(41.378)
Zuno Bank AG, Austria	-	(12.648)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(2.272)	(2.407)
	-	-
RZB Raiffeise Zentrllbank Oster. AG	(1.101)	-
	(388.178)	(341.279)
Neto iznos na dan 31. decembra	(780.107)	(1.229.516)

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2016. godini iznose RSD 621.754 hiljada (2015: RSD 660.181 hiljada).

32. Događaji nakon datuma bilansa

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju pojedinačnih finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

33. Godišnji izveštaj o poslovanju

U skladu sa članom 30. Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.